

LIBRETTO

DEUTSCH

I. Akt (Die Brautwerbung)

1. Szene

LOUCHI

Bin ich ein Kind, das alles vergessen,
was von der Mutter ich gehört?
Statt der Zauberrunen indessen
habe ich Knechte und Mägde gelehrt,
Habe den Herd, die Tochter gehütet,
wohl nach Haus und Hof geschaut!
Wenn der eisige Nord gewütet
wärmenden Met aus Honig gebraut.
Fühle im Herzen warnende Stimmen,
Dass unserm Lande,
unserem Hofe naht das Geschick!
Kommt's vom Walde? Kommt's vom Strande?
Ist's ein Unglück? Ist's ein Glück?
Will die Zaubrer des Landes holen,
mir zu deuten des Schicksals Schluss!

Häufet im Ofen glühende Kohlen,
fegtet von Wänden und Balken den Ruß!

CHOR DER MÄGDE

Stellet die Spindeln nun zierlich zusammen,
bergt in den Truhen den glänzenden Flachs,
schüret im Ofen sinkenden Flammen,
haltet bereit auch die Fackeln von Wachs!

Rüstet die Mahlzeit von Schinken und
Fischen, lasset in Fülle die Speisen auch sein,
Met tragt herein und Bier, aufzutischen,
bei diesen Zauberer Schmauserei'n.

2. Szene

ACHTI

Niemand draussen vor dem Haus,
dessen Willkommen mir kann frommen!
O Mägdlein holde, so bietet zum Grusse im
traulichen Kusse Willkommen dem Gast!

SUOMI

I Näytös (Kosinta)

1. kohtaus

LOUHI

Olenko lapsi, joka on unohtanut kaiken,
minkä olen äidiltä kuullut?
Loitsujen sijaan
olen opettanut renkejä ja piikoja,
suojellut karjaa ja tyttäriä,
huolehtinut talosta ja tiluksista,
kun jäinen pohjoinen riehui,
pannut lämmittävää hunajaista simaa.
Tunnen sydämessäni varoittavia ääniä,
että maatamme,
tiluksiamme lähestyy kohtalo!
Tuleeko se metsästä? Vai rannasta?
Onko se onnettomuus? Vai onni?
Haluan hakea maan tietäjät
osoittamaan minulle kohtalon päätöksen.

Kasatkaa uunin hehkuva hiillos,
lakaiskaa noki seiniltä ja pylväistä.

PIIKOJEN KUORO

Laittakaa rukit somasti vierekkäin,
kootkaa arkkuihin hohtava pellava,
lietsokaa uunissa hiipuvaa hiillosta,
ottakaa valmiiksi vahakynntilät.

Valmistakaa ateria kinkusta ja kaloista,
antakaa pöydän notkua ruokaa,
kantakaa simaa ja olutta pöytään
tietäjien herkuteltaviksi.

2. kohtaus

AHTI

Ulkona ei ketään talon edessä,
joka voisi tervetulleeksi minut toivottaa!
Oi suloiset neidot, toivottakaapa tervehdyk-
seksi lempein suukoin vieras tervetulleeksi!

SVENSKA

Akt I (Frieriet)

Scen 1

LOUHI

Är jag ett barn, som glömt
allt det min mor lärde mig?
I stället för trollrunor
har jag lärt upp drängar och pigor,
skyddat boskap och döttrar,
tagit hand om hus och hem,
då den isiga nordan rasat,
bryggt värmande honungsmjöd.
I hjärtat jag känner hur ödet
närmar sig vårt land,
våra marker!
Kommer det från skogen? Eller från stranden?
Är det olyckan? Eller lyckan?
Jag vill hämta de vise i landet
för att tyda ödet för mig.

Kasta kol på ugnen,
sopa sot från väggar och golv.

PIGORNAS KÖR

Ställ spinnrockarna nätt bredvid varandra,
samla det glänsande linet i kistor,
rör om den falnande glöden i ugnen,
och håll vaxljusen redo.

Gör en måltid av skinka och fisk,
låt bordet digna av mat,
bär in mjöd och öl
för de vise att läska sig med.

Scen 2

AHTI

Ingen där ute framför huset
att önska mig välkommen!
O sköna möer, hälsa er gäst
välkommen med ömma kyssar!

ENGLISH

Act I (Courting)

Scene 1

LOUHI

Am I a child, who has forgotten all
that I learned from my mother?
Instead of conjuring spells, I have been
teaching my workers and my maids,
protecting my cattle and my daughters,
looking after my house and my land,
when the icy north winds were raging,
preparing warming, honeyed mead.
I can feel sounds of warning in my heart,
that destiny is closing in on our land,
our homestead!
Will it arrive from the forest? Or from the
shore? Will it be misfortune? Or happiness?
I want to summon the sages of the land to
reveal what decision destiny has made for me.

Gather the embers in the furnace into a
mound, swipe the soot from the walls and
roof posts.

CHORUS OF MAIDS

Line up the spinning wheels neatly side by
side, gather the shiny linens into the chests,
feed the dying fire in the furnace,
take out the waxen candles.

Prepare a meal out of ham and fish,
deck the tables with food aplenty,
bring the mead and the beer to the table,
for the sages to have a feast.

Scene 2

AHTI

There is no-one outside in front of the house,
to welcome me!
Oh, sweet maidens, with your gentle kisses,
bid your guest welcome!

Von funkelnendem Golde hab' ich in den Truhen, im Hofe mir ruhen manch kostbare köstliche Last.
Um Liebe zu werben, drum kam ich her, mir ist von Liebe das Herz so schwer!

MÄGDE

Oh weh, der Schöne! Wie schütz ich mich, dass seine Töne mich nicht rühren!
O hätte die Mutter mich einstens gelehrt, wie man der Liebe im Herzen wehrt.

ACHTI

Wo ist sie, die Schönste, die Tochter vom Haus? Ah! Die will ich zum Weibe, die such ich mir aus!

3. Szene

LOUCHI

Wer ist der Fremdling, den ich erschauet?
Ohne Willkommen betrat er die Tür!
Rüstet das Mahl den würdigen Alten, die ich geladen zur Zwiesprache hier!
Stellet die Bänke, dass sie sich setzen!
Ehre gebührt dem Alter voran!

Du magst dich dort an der Türe setzen, Fremder, ungelad'ner Mann!

ACHTI

Ist das Alter es nur allein?
Ist nicht Weisheit viel mehr als das?
Wer gleicht Lemminkäinen in der Zauberrunen Maß?!

CHOR DER ZAUBERER

Will sich auch ein Knabe rühmen,
War so schwach der Mutter Zucht,
dass der Sohn in fremden Landen nun nach Unterweisung sucht?
Welches Land hat ihn geboren,
das so rauhe Sitten kennt?
Welche Magd in Kalewala ist es,
die er Mutter nennt?

Kipinöivää kultaa on minulla arkuissani,
pihalla odottaa monta herkkukuormaa.

Rakkautta tavoittelemaan saavuin tänne,
sydämeni on niin raskas rakkaudesta.

PIIAT

Oi, voi tuota komistusta! Miten suojelisin itseäni liikuttumasta hänen sanoistaan!
Oi olisipa äitini minulle kerran opettanut,
miten sydäntä varjellaan rakkaudelta!

AHTI

Missä on hän, kaikkein kaunein, talon tytär?
Hänet haluan vaimokseni, häntä tulin etsimään!

3. kohtaus

LOUHI

Kuka on tuo muukalainen, jonka näen?
Ilman tervetuloivotusta hän astui ovesta.
Kattakaa ateria arvon vanhuksille,
jotka olen kutsunut neuvonpitoon.
Asettakaa penkit heille istua,
vanhalle kuuluu ensiksi kunnia!

Sinä saat istuutua ovenpieleen,
sinä vieras, kutsumaton mies!

AHTI

Yksin vanhuusko huomataan?
Eikö viisaus ole paljon enemmän kuin se?
Kuka teistä on Lemminkäisen veroinen taikarunojen määrässä?!

TIETÄJIEN KUORO

Haluako poikanen rehvastella?
Oliko äidin kasvatusta niin heikko,
että poika nyt hakee oppinsa vierailta mailta?
Mikä on maa, joka hänet synnytti,
jossa tavat ovat noin karkeat?
Kuka on se nainen Kalevalassa,
jota hän nimittää äidikseen?

Glimmande guld har jag i min kista,
mer värdefull last väntar på gården.

Jag kom hit för att vinna kärleken,
mitt hjärta är tungt av kärlek.

PIGORNA

Ve den sköne, hur skyddar jag mig
så att hans toner inte berör mig!
Ack hade min moder mig lärt en gång
hur man skyddar hjärtat mot kärleken.

AHTI

Var är hon, den vackraste, dottern i huset?
Henne vill jag ha till maka, henne söker jag!

Scen 3

LOUHI

Vem är väl den främling jag skådar?
Utan välkomstord steg han in.
Duka fram en måltid åt de ärade äldre
som jag kallat till rådslag.
Ge dem bänkar att sitta på,
de gamle må hedras först!

Du kan sätta dig där vid dörren,
objudne, främmande man!

AHTI

Är det endast ålder som noteras?
Är inte vishet långt förmer än ålder?
Vem av er kan mäta er med Lemminkäinen
i mängden trollrunor?

DE VISES KÖR

Varför skrävlar gossen?
Var moderns fostran så skral,
att gossen nu i främmande land
söker lära?
I vilket land föddes han,
var är sederna så grovhuggna?
Vilken kvinna i Kalevala
kallar han sin mor?

I have sparkling gold in my chest,
many loads of delicacies await outside.

I have arrived here in the search for love,
my heart is so heavy with love.

MAIDS

Oh, that handsome sight! How could I protect
myself from being affected by his words!
Oh, I wish my mother had taught me
how to guard my heart against love!

AHTI

Where is she, the most beautiful of all, the
daughter of the house? It is her I wish to
marry, it is her whom I came to seek!

Scene 3

LOUHI

Who is that stranger that I see? Without any
welcome, he stepped over our threshold.
Set out a meal for these venerable old men,
who I have invited here to give me counsel.
Bring them benches to sit down on,
the elderly are the first to deserve all honour!

You may sit down beside the door,
you stranger, you uninvited man!

AHTI

Is it only old age that receives attention?
Is not wisdom much more than that?
Which one of you can equal Lemminkäinen
in the number of magic runes?!

CHORUS OF SAGES

Does the young lad wish to boast?
Was he so poorly raised by his mother,
that he now searches for education from
strange lands?
What is the land that gave birth to him,
the land where manners are so coarse?
Who is that woman in Kalevala,
who he calls his mother?

ACHTI

Und wisst ihr auch, wen ihr geschmähet?
Luonnotar, die Hohe ist es,
die das Leben mir gegeben,
deren Kind ihr so begrüsst!

Auf! Ihr glatten Bacheskiesel,
auf, ihr Stein' aus Meeresgrund!
Auf, herbei,
und füllt in Eile dieser Greise Lästermund!
Auf, ihr Stürme aus dem Norden,
und Ost und West,
weht sie hierhin,
weht sie dorthin!
Haltet sie bei Tuoni fest!
In die Wildnis, in die Felsen,
in des Rutjafalles Gischt
Treibt als Funken durch die Luft sie,
der im weiten Meer erlischt.

CHOR DER MÄGDE

Wehe! Wehe! Was ich sehe!
Alles verloren, auf ewig dahin!
Welch' ein Graun! Welch' ein Schmerz!
Weh! Weh! Alle auf ewig dahin!

LOUCHI

Kamst du nur, um zu zerstören?
Ist denn all dein Tun verflucht?
Lass, Entsetzlicher, mich hören,
was du hier bei uns gesucht?

ACHTI

Nicht kam ich im Zorne hinher!
Nicht kam ich zum Fluch!
Des Schrecklichen ist ja nun übergenug!
Zu werben, um Liebe,
drum kam ich her,
mir ist von Liebe das Herz so schwer!
Die Allerschönste,
die Tochter dein,
ja mein Himmel auf Erden, sie soll es sein!

AHTI

Ja tiedättekö, ketä juuri pilkkaatte?
Ylhäinen Luonnotar on se,
joka minulle antoi elämän,
hänen lastaan siis näin tervehditte!

Nouskaa, te purojen sileät sorat,
Kohotkaa te merenpohjan kivet,
tännepäin, ja kiireesti tukkikaa näiden van-
husten pilkkaava suu!
Nouskaa, te pohjoisen myrskyt,
niin myös lännen ja idän,
riepotelkaa heidät tänne,
riepotelkaa heidät sinne,
jättäkää Tuonen tykö.
Viidakkoon ja kallioille,
Rutjan putousten vaahtoon,
kulkee kuin kipinä ilmojen halki se,
joka aavaan mereen raukeaa.

PIIAT

Voi! Tuskin voin käsittää, mitä näen,
kaikki menetetty iäksi!
Mikä kauheus! Mikä tuska!
Voi! Voi! Kaikki iäksi!

LOUHI

Tulitko vain tuhoamaan?
Ovatko kaikki tekosi kirouksia?
Anna nyt, kammotus, minun kuulla,
mitä täältä etsit!?

AHTI

En tullut tänne vihapäin,
en kiroamaan,
kauheutta on nyt jo yli tarpeen.
Rakkautta etsin,
siksi saavuin tänne;
sydämeni on niin raskas rakkaudesta.
Kaikkein kaunein,
tyttäresi,
hän on oleva taivaani maan päällä.

AHTI

Vet ni vem ni hånar?
Hon är den högaktade Luonnotar,
hon gav mig liv
och hennes barn hälsar ni på detta vis!

Upp, ni släta bäckkisel,
upp, ni stenar från havets botten,
upp, hitåt och täpp till
dessa gamlingars hånande munnar!
Upp ni nordanstormar,
stormar ifrån öst och väst,
kasta dem än hit,
än dit,
och lämna dem åt döden.
Till vildmarken, till klipporna,
till Rutjafallets skum, dit flyger
likt en gnista genom luften,
det som på det vida havet falnar.

PIGOR

Ack o ve! Vad är det jag ser!
Jag kan det ej förstå,
alla förlorade för alltid!

LOUHI

Kom du endast för att förstöra?
Är alla dina gärningar förbannade?
Nu ohygglige, låt mig höra,
vad du söker här hos oss!?

AHTI

Jag kom ej med hat,
ej för att förbanna,
av fador har jag redan fått nog.
Jag kom för att
söka kärleken,
mitt hjärta är tungt av kärlek.
Din dotter,
vackrast av alla,
henne önskar jag få till hustru.

AHTI

And do you know, who is the woman you are
now mocking? It was the noble Luonnotar,
who gave me my life,
it is her child whom you thus greet!

Rise up, you smooth pebbles in the streams,
surge up, you rocks in the bottom of the sea,
come this way, and with haste plug up the
mouths of these mocking old men!
Rise, you northern storms,
you western and eastern storms,
send them flying here,
send them flying there,
finally leave them with Tuoni.
Into the jungle and onto the rocks,
into the foams of the Rutja rapids,
flying like a spark through the air
the one who perishes in vast open seas.

MAIDS

Oh! I can barely comprehend, what I see,
everything is lost forever!
What horror! What anguish!
Oh! Oh! Everything forever!

LOUHI

Did you only come here to destroy?
Are curses your only doings?
Now, you dreadful being, let me hear what it
is that you search for here!?

AHTI

I did not come here in anger,
not in order to curse you, there has been
more than enough horror now.
I am searching for love,
that is why I came here;
my heart is so heavy with love.
The most beautiful of all,
your daughter,
she will be heaven on earth for me.

LOUCHI

Wirbst du wie die Winterstürme?
Schreckenvoll wie der eisige Nord!
Nun so fang mir Hiisi's Elenn,
führ es her an diesen Ort!

Bist du weiser als die Alten,
die dein Zauberspruch gebannt,
nun, so bänd'ge Hiisi's Füllen,
führ' es her an deinen Hand!
Konntest du die Freunde bannen
nach des Todes düstrem Meer!
Triff den Schwan im Tuoniflusse,
bring ihn mir zum Zeichen her!

Nicht sollst du die Tochter minnen,
eh' du alles hast vollbracht!
Wie der Freier, so die Arbeit,
wer den Tod sät, erntet Nacht!

ACHTI

Um die Liebe wollt' ich werden,
und mit Küssen kam ich her!
Liebesworte wollt' ich sagen,
euch mein Herz entgegen tragen,
dieses Herz von Lieb' so schwer!

Nun mit todesmut'gen Wagen,
will ich werben, will ich sterben,
für die Lieb' ist nichts zu schwer!
Deinen Willen zu vollbringen
wird der Liebe Macht gelingen,
Hiisi's Reich will ich bezwingen,
in das Tal des Todes dringen,
denn der Liebe ist nichts zu schwer!

LOUCHI

Wie der Freier, so die Arbeit,
wer den Tod sät, erntet Nacht.

Auf nun, Alter,
schleif das Messer, die Pfeile,
schleif den Speer!

LOUHI

Jos riehtu täällä kuin talvimyrsky
kauhistavana kuin jäinen pohjoinen,
niin pyydystä minulle Hiiden hirvi,
tuo se tähän paikkaan!

Jos olet sitten viisaampi vanhuksia,
jotka taikasanasi noituivat,
niin kesytä Hiiden varsa,
tuo se tänne kädelläsi!
Jos kykenit noitumaan ystävät kuoleman
synkkään mereen,
ammu joutsen Tuonen joesta,
tuo se minulle tänne osoitukseksi!

Et saa rakastaa tytärtä
ennen kuin olet tehnyt tämän kaiken!
Millainen kosija, sellainen työ,
jonka kuolema kylvää, korjaa yö!

AHTI

Rakkautta tahdoin tavoitella
ja suudelmin tulin tänne!
Lemmensanoja tahdoin lausua,
teille sydämeni kantaa,
tämän rakkaudesta niin raskaan sydämen!

Vaan nyt kuolemaa uhmata haluan kisata,
haluan kuolla: rakkauden puolesta
ei mikään ole liian vaikeaa! –
Tahtosi toteuttaminen onnistuu
rakkauden voimalla,
Hiiden valtakuntaan haluan tunkeutua,
kuoleman laaksoon rientää,
sillä rakkaudelle ei mikään ole liian vaikeaa!

LOUHI

Millainen kosija, sellainen työ,
jonka kuolema kylvää, korjaa yö!

Ylös nyt, vanhus,
ja hio veitsi, hio nuolet
ja hio miekka!

LOUHI

Härjar du som vinterstormen
fasansfull som den isande norden,
så fånga då Hiisis älg
och för den med dig hit!

Om du är klokare än de gamla
som du förhäxade med trolldomsord,
så tämj då Hiisis föl
och för det med dig hit!
Kunde du förtrolla dina vänner
i dödens dystra hav,
så fånga då svanen i Tuonis älv,
och för den hit som tecken!

Min dotter får du inte se
förrän du gjort allt detta!
Sådan friare, sådant arbete,
vad döden sår, skördar natten!

AHTI

Kärleken ville jag finna
och med kyssar kom jag hit!
Ord av kärlek ville jag uttala,
överlämna er mitt hjärta,
detta hjärta så tungt av kärlek!

Nu ska jag skåda döden i ögonen,
ska jag fria, ska jag dö:
inget är för svårt för kärleken!
Att fullfölja din vilja
lyckas med kärlekens kraft,
jag ska tränga in i Hiisis rike,
dväljas i dödsskuggans dal,
ty inget är för svårt för kärleken!

LOUHI

Sådan friare, sådant arbete,
vad döden sår, skördar natten!

Upp med dig, gamling,
slipa kniven, slipa pilarna,
slipa svärdet!

LOUHI

Since you come here and rage around like a
winter storm, terrifying like the icy north,
then go and catch me the moose of Hiisi,
bring it to me here!

Since you think you are wiser than those old
sages, who you bewitched with your incanta-
tions, then tame the foal of Hiisi,
lead it here with your hands!
Since you managed to curse my friends to
perish in the dreary seas,
then shoot me a swan from the river of
Tuoni, bring it to me as proof!

You may not love my daughter
before you have completed all of this!
Like suitor, like task,
what death sows, the night will reap!

AHTI

I wanted to pursue love
and I came here with kisses!
I wished to recite amorous words,
offer my heart to you,
this heart so heavy with love!

But now, defying death, I want to compete,
I want to die: nothing is too difficult
when it is done for love! -
Your wishes will successfully be fulfilled
through the power of love,
I want to forge my way to the realm of Hiisi,
make haste to enter the valley of death,
for nothing is too difficult for love!

LOUHI

Like suitor, like task,
what death sows, the night will reap!

Rise up now, old man,
and whet your knife, whet your arrows
and whet your sword!

Lau're auf den Lemminkäinen,
tritt er auf dem Weg daher!
Bist du schon zu alt geworden,
ist verraucht die Kampfeslust?
Hol' aus Tuoni's Sumpf die Natter,
schleudre sie an seine Brust!
In des Runensängers Busen
schleudre Höllengift mit List!
Eil' und Mana, Mana!
Mana möge dich leiten,
der der Toten Wächter ist.

4. Szene

ISMO
Mutter!
Ein Fremder weilt vor dem Hause,
grau sind die Locken und grau sein Bart!
Hoch ragt der Scheitel,
Würde krönet die Stirne,
tritt er daher in gebietender Art!

LOUCHI
Wäinämöinen in unserem Hofe!
O Kind!
Wie lang ersehnt ich ihn,
dessen Ruhm die Welt erfüllt!
Weit ist der göttliche Sänger gepriesen,
dem so unsterblichen Lieder verlieh!
Hohem Geschlechte ist er entsprossen,
längst schon wünsch' ich, Ilmatar's Sohn
möchte um deine Liebe werben, wahrlich!
Willkommen wär er mir als Sohn!

ISMO
Soll ich, den alternden Gatten zu pflegen,
schon von Mutter und Heimat ziehn?

LOUCHI
Schweige, mein Kind,
doch so törichter Rede,
Glück nur und Ehre wird immer dir blühen!
Biete Willkommen dem fürstlichen Freier,
hör was die liebende Mutter dir rät!

Vaani Lemminkäistä,
jos hän siis käy matkaan!
Oletko tullut jo liian vanhaksi,
onko taistelutahto hiipunut?
Hae Tuonen suolta kyyt,
viskaa ne hänen rintaansa! –
Runonlaulajan rinnalle
roiskauta kavalasti helvetinmyrkky!
Kiirehdi, ja Mana,
Mana johtakoon sinua,
hän joka kuolleita vartioi!

4. kohta

ISMO
Äiti,
joku vieras oleilee talon edessä,
harmaat ovat suortuvat, harmaa parta,
korkealle kohoaa pääläki,
arvokkuus kruunaa hänen otsaansa,
hän astelee tänne vaativasti!

LOUHI
Wäinämöinen pihallamme!
Lapsi,
kuinka kauan kaipasinkaan häntä,
jonka maine täyttää maailman!
Laajalti on tuo jumalainen laulaja ylistetty,
jolle niin kuolemattomat laulut annettiin!
Suurta sukua hän on synnyltään,
jo kauan toivoin, että Ilmattaren poika
haluaisi tavoitella rakkauttasi,
mitä tervetullein hän olisi vävykseni.

ISMO
Pitäisikö minun hoivata ikääntyvää puolisoa
ja siksi jättää äiti ja kotitienoo?

LOUHI
Vaienna, lapseni,
mielettömät puheesi,
onni ja kunnia kukoistavat luonasi aina.
Toivota ruhtinaallinen kosija tervetulleeksi,
kuule, mitä rakastava äitisi antaa neuvoksesi!

Lura du på Lemminkäinen,
om han ger sig iväg!
Men är du redan för gammal,
har kämpaglöden redan falnat,
hämta då huggormarna från Tuonis träsk,
och låt dem slingra sig mot hans bröst!
I runosångarens bröst med list,
låt helvetesgiftet spruta!
Ila nu och låt
Mana ledsaga dig,
Mana, de dödas väktare!

Scen 4

ISMO
Mor,
en främling står framför vårt hus,
gråa är lockarna, grått är skägget,
hög är pannan
och allvarligt ansiktet,
bedjande om något närmar han sig.

LOUHI
Väinämöinen på vår gård!
Mitt barn,
han är efterlängtd!
han som är ryktbar världen runt!
Vida är denna gudomliga sångare prisad,
Han är av en stor släkt
och redan länge har jag önskat att Ilmatars
son skulle komma och
be om din kärlek,
han vore högst välkommen som min son.

ISMO
Borde jag alltså sköta en åldrande make
och därför lämna min mor och mitt hem?

LOUHI
Tig, mitt barn,
vilket dåraktigt tal,
lycka och ära blomstrar alltid hos dig.
Önska den furstlige friaren välkommen,
hör på din kära moders råd!

Sneak after Lemminkäinen,
if he sets out on his way!
If you have become too old
and have no will to fight,
then go and collect vipers from the swamp of
Tuoni, hurl them towards his chest! –
Shrewdly splash the hellish poison
over the rune singer's chest!
Make haste, and may Mana,
may Mana guide you,
he who guards the dead!

Scene 4

ISMO
Mother,
there is a stranger standing in front of the
house, with grey tresses, grey beard,
his head is held high,
his forehead is crowned with dignity, he is
walking towards us with demanding steps!

LOUHI
Väinämöinen in our yard!
Child,
how long I have yearned for him,
whose fame fills the world!
That divine singer is praised far and wide,
he, who was given such immortal songs!
He is of a noble family,
long I have hoped that Ilmatar's son would
want to pursue your love,
he would be a most welcome son-in-law.

ISMO
Would I have to care for an aging spouse and
leave my mother and my homeland for him?

LOUHI
Child, silence your foolish words,
happiness and honour will thrive with you
always.
Bid the princely suitor welcome,
hear how your loving mother advises you!

ISMO

Wüрд' ich, ein Kind noch,
dem Greis mich vermählen,
würđ' ich's beweinen ach,
wenn es zu spät.

5. Szene

LOUCHI

Sei willkommen edler Sängер,
für dein Kommen habe Dank!
Gleich will ich das Mahl dir rüsten,
laben dich mit Speis' und Trank!

WÄINÄMÖINEN

Dank der freundlichen Ladung, o Wirtin!
Doch erst hör' meine Werbung an,
ich kam nicht herum Speis' und Trank,
anders ist es was ich ersann:
Um die Tochter dein will ich werben,
denn mir fehlt im Hause die Frau,
keine schön're kann ich erdenken,
als die Liebliche, die ich erschau!

LOUCHI

Willst du die Tochter, gepriesener Sängер!
So sei zwiefach willkommen mir!
Schmiede den Sampo,
und reich ihn mir als Gabe,
und mit Freuden geb ich die Tochter dir.

WÄINÄMÖINEN

Den Sampo, Wirtin,
kann ich nicht schmieden!
All' meine Freude ist Schwert und Gesang;
doch kunstvoll schmiedet Ilmarinen,
dem manch' Wunderwerk gelang,
der soll mir den Sampo schmieden,
unfern weilt er dort am Meer.

LOUCHI

So will ich eilend Botschaft senden,
dass der Treffliche komme her!

ISMO

Jos minä, vielä lapsi,
ottaisin vanhuksen puolisokseni,
itkisin sitä, ah,
jos on liian myöhäistä!

5. kohta

LOUHI

Tervetullut, jalo laulaja,
kiitos tultuasi!
Valmistan sinulle heti aterian,
virkistän sinua ruoalla ja juomalla.

WÄINÄMÖINEN

Kiitos ystävällisestä tarjouksesta, oi emäntä!
Mutta kuulehan ensin asiani!
En tullut tänne ruoan tai juoman tähden,
muuta on mielessäni:
tytärtäsi haluan kosia,
sillä talostani puuttuu rouva;
ketään kauniimpaa en voi kuvitellakaan,
kuin tuo ihanuus, jonka näen!

LOUHI

Jos tyttären tahdot, kunnioitettu laulaja,
olet kaksinverroin tervetullut!
Tao Sampo
ja anna se minulle lahjaksi,
ja ilolla annan tyttären sinulle.

WÄINÄMÖINEN

Sampoa, emäntä,
en voi takoa,
kaikki iloni on miekassa ja laulussa,
taidokkaasti takoo Ilmarinen,
jolta luontuu moni ihmeteko.
Hän takoo minulle Sammon,
lähellä hän on tuolla merellä.

LOUHI

Siispä lähetän viipymättä kutsun,
jotta tuo oiva saapuisi tänne.

ISMO

Ett barn är jag ännu,
tar jag den gråe till make,
fäller jag tårar, ack,
är det för sent!

Scen 5

LOUHI

Var hälsad, ädla sångare,
och tack för att du kommit!
Jag ska strax förbereda en måltid,
låt dig vederkvickas med mat och dryck!

VÄINÄMÖINEN

Tack för din vänliga inbjudan, husmor!
Men lyssna först till mitt ärende!
Jag kom inte hit för mat eller dryck,
något annat hade jag i sinnet:
Jag önskar fria till din dotter,
ty jag saknar fru i mitt hus;
jag kan inte föreställa mig något vackrare,
än den sköna som framför mina ögon står!

LOUHI

Önskar du min dotter, du prisade sångare,
må du vara dubbelt välkommen!
Smid Sampo
och ge mig den i gåva,
och med glädje ska jag skänka dig min dotter.

VÄINÄMÖINEN

Sampo, o husmor,
kan jag inte smida,
min kraft sitter i svärd och sång,
endast Ilmarinen kan smida konstrikt,
han klarar av ett sådant underverk.
Han kan smida Sampo åt mig,
han är på havet, inte alls långt borta.

LOUHI

Jag ska omedelbart sända bud efter honom,
så denne förträfflige man kommer hit.

ISMO

If I, still a child,
would take an old man as my spouse,
I would cry, ah,
if it is too late!

Scene 5

LOUHI

Welcome, you noble singer,
I thank you for coming here!
I will prepare a meal for you at once,
I will replenish you with food and drink.

VÄINÄMÖINEN

Thank you for your kind offer, oh matron!
But first, hear what I have to say!
I did not arrive here to eat or drink,
I have other matters on my mind:
I wish to court your daughter,
as my house has no mistress;
I could not imagine anything more beautiful
than this sweet thing I can see!

LOUHI

If you want my daughter, honoured singer,
you are doubly welcome here!
Forge a Sampo
and present it to me,
and I will gladly give you my daughter.

VÄINÄMÖINEN

Matron,
I cannot forge a Sampo,
all my joy is in my sword and my singing,
Ilmarinen is a skilful forger,
he is capable of many a miracle.
He will forge me a Sampo,
he is close by, there on the ocean.

LOUHI

Thus I will not delay sending an invite,
so that this good man may arrive here.

WÄINÄMÖINEN

Und was sagt die liebliche Jungfrau?
Folgt sie willig dem alternden Mann?

ISMO (Finnische Volksweise)

Nur wenig sind der Winter,
da ich mit den Jungfrau'n spann,
und nicht weiß ich,
was im Hof der Hausfrau Pflicht.
Ich hörte gern noch länger,
was die kluge Mutter spricht,
doch der Eltern Willen ehren
ist den Kindern höchste Pflicht.

WÄINÄMÖINEN

Gut ist's, wenn die Kinder hören,
doch danach frage ich jetzt nicht!
Wenn ein Weib dem Manne folgte,
war es Liebe, die sie trieb!

ISMO

Ach, zu jung bin ich an Jahren,
hörte wenig von der Lieb'!
Einsam ist es hier im Norden,
lange bleibt das Land verschneit!
Und die Liebe zu erlernen,
fand ich niemals noch die Zeit!

6. Szene

ILMARINEN

Lange wartet' ich am Ufer,
dann befestigt' ich das Boot!
Da kein Feind am öden Strande,
kein Gewölk am Himmel droht'!
Bin dir eilig nachgekommen,
da du nicht zurückgekehr't!
Seh' nun wohl, dass gute Gründe
schnelle Rückkehr dir verwehrt!

WÄINÄMÖINEN

Nicht ist Zeit zu vielem Reden,
jetzo hilf mit deiner Kunst!
Du sollst mir den Sampo schmieden,
schaffen mir der Hausfrau Gunst!

WÄINÄMÖINEN

Vaan mitä sanoo tuo ihana neito?
Seuraako hän mielellään ikääntyvää miestä?

ISMO (suomalainen kansanlaulu)

Vain vähäiset ovat ne talvet,
joina sain piikojen kanssa kehrätä;
enkä tiedä,
mitkä talosi rouvan velvollisuudet ovat.
Kuuntelisin mielelläni vielä pitkään
viisaan äidin puheita,
vaan vanhempien tahdon kunnioittaminen
on lapsen korkein velvollisuus.

WÄINÄMÖINEN

On hyvä, että lapset kuulevat,
mutta en kysynyt sitä.
Jos nainen seuraa miestä,
olkoon rakkaus hänen syynsä!

ISMO

Ah, liian nuori olen vuosiltani,
olen kuullut vain vähän rakkaudesta;
yksinäistä on täällä pohjoisessa,
maa on kauan lumen peitossa,
ja rakkauden oppimiseen
en vielä koskaan ole löytänyt aikaa.

6. kohtaus

ILMARINEN

Kauan odotin rannalla,
sitten kiinnitin veneen,
sillä vihollista ei ollut autiolla rannalla,
eikä taivaankaan väki uhannut.
Tulin kiireesti luoksesi,
kun et palannut;
näenpä nyt selvästi, että hyvät syyt
estivät pikaisen paluusi!

WÄINÄMÖINEN

Ei ole paljon puheen aika,
auta nyt minua taidoillasi,
sinun pitää takoa minulle Sampo,
luoda minulle talonrouvan onni.

VÄINÄMÖINEN

Vad säger väl den älskliga jungfrun?
Är hon villig att följa en åldring till man?

ISMO (finsk folkvisa)

Få var de vintrar
då jag fick spinna med pigorna,
och jag känner inte
till en husfrus plikter.
Gärna skulle jag ännu lyssna
till min kloka moders tal,
men att följa föräldrarnas vilja,
är barnets högsta plikt.

VÄINÄMÖINEN

Det är fint med följsamma barn,
men jag frågade inte efter detta.
Om en kvinna följer en man,
må det vara på grund av kärlek!

ISMO

Ack, jag är alltför ung till åren,
endast lite har jag hört om kärleken;
det är ensamt här uppe i norr,
jorden är länge täckt av snö,
att lära mig om kärleken
har jag ännu inte haft tid till.

Scen 6

ILMARINEN

Länge väntade jag vid stranden,
sedan förtöjde jag båten,
eftersom ingen fiende fanns på den öde stran-
den, och inget hotfullt moln på himlen.
Jag skyndade hit till dig,
eftersom du inte kom tillbaka;
nu ser jag att du hade goda skäl
att inte återvända alltför hastigt!

VÄINÄMÖINEN

Nu är inte tid för längre tal,
hjälp mig nu med din smideskonst,
du ska smida Sampo för mig,
skaffa mig husfruns gunst.

VÄINÄMÖINEN

But what will that lovely maiden say?
Will she gladly follow an ageing man?

ISMO (Finnish folk song)

Few were those winters
when I got to spin wool with our maids;
and I know nothing about the responsibilities
of the lady of your house.
I would like to listen to my wise mother's
words for a long time yet,
but a child's highest duty
is to respect her parents' will.

VÄINÄMÖINEN

It is good that children listen,
yet this is not what I asked.
When a woman follows a man,
may love be the reason!

ISMO

Oh, I am too young of age,
I have only heard very little of love;
it is lonely here in the north,
the ground is covered with snow for so long,
and I have never found time
to learn about love.

Scene 6

ILMARINEN

Long did I wait on the shore,
then I moored my boat,
for there was no enemy on the empty shore,
nor was there any threat from the heavens.
I hurried to find you,
when you did not return,
and now I can well see that there were good
reasons preventing your speedy return!

VÄINÄMÖINEN

There is no time for many words,
help me now with your skills,
you have to forge me a Sampo,
create happiness for the matron of the house.

ILMARINEN

Soll ich dir noch werben helfen?

WÄINÄMÖINEN

Schon willigte die Mutter ein, doch der,
den die Jungfrau wählet,
soll die Vielbegehrte frei'n!
Darum schmiede das Geräte,
wie ich es der Frau versprach!
Einer muß zum andern stehn,
jeder, wie er es vermag.

ILMARINEN

Nun, so will ich Sampo schmieden,
ja wüsst' ich nur, wie man es macht!

ISMO

Manches hört' ich von der Mutter,
Sampo schafft Glück und Macht!
Ursprungsworte muß der Schmieder
rufen in die Glut hinein!
Soll das alte Glück uns wieder
auf der Erde sich erneu'n!
Wie ein Vorratshaus der Bogen,
wie die Schifffahrt Länder füllt.
Wie aus Furchen Ähren wogen,
wie aus Herden Reichtum quillt,
so aus einer Schwanenfeder
aus der Wolle Silberhaar,
aus dem Gerstenkorn ersteht er,
dem ein Tropfen Milch sich paar'!
So wird Sampo herrlich werden!
Mehl und Salz und Silber streu'n,
wenn der Schmieder Ursprungsworte
rufet in die Flammen hinein!

WÄINÄMÖINEN

Wahrlich! Wenig sind der Jahre,
doch die Weisheit ist genug!
Aber weißt du auch,
daß Ratschlag dem Berater bringet Fluch?

ISMO

Soll't ich nicht, da ich's konnte,
dem Schmieder helfen aus der Not?

ILMARINEN

Pitääkö minun auttaa sinua
vielä kosinnassakin?

VÄINÄMÖINEN

Niin tahtoo äiti, mutta hänen,
jonka neito valitsee,
pitää kosia mielitettyään.
Siksi tao minulle se laite,
kuten rouvalle lupasin.
Toistansa on tuettava,
jokaisen kykynsä mukaan.

ILMARINEN

Selvä, taon siis Sammon,
tietäisinpä vain, miten se tehdään!

ISMO

Tämän kuulin äidiltäni:
Sampo tuottaa onnen, vullan.
Sepän pitää huutaa syntysanat
sisälle hiilokseen,
ja silloin vanha onni jälleen maan päällä
syntyy uudelleen!
Kuten ruoka-aitan täyttää jousi,
kuten laivamatka täyttää maat,
kuten kynnöksellä aaltoilee vilja,
kuten karjasta rikkaus virtaa,
niin yhdestä joutsenensulasta,
hopeisesta villansäikeestä,
ohranjyvästä se syntyy,
johon maitopisara yhtyy;
niin tulee Sammosta ihana:
jauhoja, suolaa ja hopeaa sirottelee,
kun vain takojan syntysanat
huudetaan liekkeihin!

VÄINÄMÖINEN

Totisesti, vähäiset ovat vuodet,
mutta viisautta on kyllin!
Mutta tiedäthän, että neuvojen anto tuottaa
neuvojalle kirouksen?

ISMO

Enkö auttaisi seppää hädässä,
jos kerran osaan?

ILMARINEN

Måste jag hjälpa dig att fria?

VÄINÄMÖINEN

Så önskar modern,
men jungfrun väljer den friare
som får den så många åtrår.
Smid mig alltså den klenod
som jag lovade frun.
Man måste stå vid varandras sida
var och en enligt bästa förmåga.

ILMARINEN

Gott, då ska jag smida Sampo,
om jag bara visste hur det ska gå till!

ISMO

Mycket har jag hört av mor min:
Sampo skaffar lycka och makt.
Ursprungorden bör smeden
ropa in i glöden,
då ska den gamla lyckan
åter förnya sig på jorden!
Såsom bågen fyller matboden,
såsom skeppsfärden fyller länderna,
såsom i fåror säden böljar,
såsom av boskap rikedom strömmar,
uppstår den ur en svanfjäder,
ur en silvrig ylletråd,
ur ett korn
och en droppe mjölk.
Så blir Sampo härlig:
strör omkring sig mjöl, salt och silver,
om bara smedens ursprungsord
ropas in i glöden!

VÄINÄMÖINEN

Sannerligen, ung till åren,
men klokhet har hon gott om!
Men du vet väl, att den som ger råd
drabbas av förbannelse?

ISMO

Skulle jag inte hjälpa smeden i hans nöd,
om jag en gång kan det?

ILMARINEN

Do I have to help you with courting as well?

VÄINÄMÖINEN

This is what the mother wants,
but he, who the maiden chooses,
has to propose to his chosen one himself.
Therefore, forge me the machine,
like I promised to the matriarch.
One has to support one another,
each according to his ability.

ILMARINEN

All right, I shall forge a Sampo,
if only I knew how it was done!

ISMO

This I heard from my mother:
the Sampo creates happiness, power. The
blacksmith must shout the words of its
origin into the furnace,
and then the ancient happiness
will be reborn on Earth!
Like an arrow that fills the storehouse with
food, like a boat journey that connects the
lands, like wheat crops that undulate on the
ploughed fields, like cattle that bring forth
prosperity, so it is born from a single swan
feather, a silvery strand of wool,
a grain of barley,
uniting with a drop of milk,
this will make the Sampo lovely:
it will sprinkle out flour, salt and silver,
as soon as the words of its origin
are shouted into the flames!

VÄINÄMÖINEN

Truly, she is young in years,
but she has plenty of wisdom!
But are you aware, that giving advice
will bring a curse upon the adviser?

ISMO

Would I not help a blacksmith in distress,
since I know how to?

Was bedeutet eines armen,
ungeschickten Mädchens Tod?

ILMARINEN

Das bedeutet, du Herrliche, Liebe!
Liebe bricht Zauber und Finsternis!
O wenn die Liebe doch Siegerin bliebe,
schüfe die Erde sie zum Paradies!
Hast dich verraten mit helfenden Worten,
Liebe muß helfen, und wär es ihr Tod!
Hast mir erschlossen der Seligkeit Pforten,
aus ist die Sorge, und ist die Not!

7. Szene

LOUCHI

Wer ist das? Was muß ich sehen?
Wo dann lernst du solche Art?
Darf beim Mann ein Mädchen steh'n,
dem sie nicht versprochen ward?

ILMARINEN

Wenig, scheint's, bin ich willkommen.

ISMO

Ilmarinen ist's, der Schmied!

LOUCHI

Hast die Botschaft du vernommen?
Bringst du dein Geräte mit?

ILMARINEN

Laß uns davon jetzt nicht reden,
hör' erst meine Werbung an!
Nicht ist Sampo mehr vonnöten,
wenn sie nicht entscheiden kann!

LOUCHI

Wann hätt' je ein Kind gewählt?

ILMARINEN

War es nie, so ist es jetzt!
Will nicht, daß dein Kind sich quälet,
noch Gehorsam dir verletzt!

Mitä nyt merkitsee yhden vaivaisen
kyvyttömän tytön kuolema?

ILMARINEN

Se tarkoittaa – sinä ihana – rakkautta!
Rakkaus murtaa taian ja hämärän!
Oi, jos rakkaus voittajaksi tulisi,
loisi se maasta paratiisin.
Olet paljastanut itsesi auttavilla sanoilla,
rakkauden on autettava, vaikka se olisi sen
kuolema, olet avannut autuuden portit,
poissa on suru! Poissa on hätä!

7. kohta

LOUHI

Kuka tuo on? Mitä minun on nähtävä!
Mistä tuollaisen tavan opit?
Saako käydä miehen luokse tyttö,
joka ei tälle ollut luvattu?

ILMARINEN

Olenpa, näköjään, perin vähän tervetullut

ISMO

Se on Ilmarinen, seppä!

LOUHI

Oletko saanut viestin?
Toitko välineesi mukana?

ILMARINEN

Älkäämme nyt puhuko siitä,
kuulkaa ensin ilmoitukseni,
Sampo ei enää ole tarpeen,
jos hän ei voikaan päättää.

LOUHI

Milloin lapsi olisi voinut päättää?

ILMARINEN

Jollei koskaan, niin nyt!
En tahdo, että lapsesi kärsii
tai tottelevaisuus loukkaa sinua.

Vad betyder väl en ynka
tafatt flickas död?

ILMARINEN

Det betyder – du underbara – kärlek!
Kärleken bryter trollkraft och mörker!
Ack om kärleken utgick med segern,
skulle den göra jorden till ett paradís.
Du har förrätt dig med hjälpande ord,
kärleken är tvungen att hjälpa, även om det
vore dess död, du har öppnat salighetens
portar, borta är sorgen, borta är nöden!

Scen 7

LOUHI

Vem är det? Vad skådar jag?
Var har du lärt dig sådana seder?
Får en flicka stå nära en man,
som hon inte trolovats till?

ILMARINEN

Tydiligen är jag inte värst välkommen.

ISMO

Det är Ilmarinen, smeden!

LOUHI

Har du fått bud?
Har du dina verktyg med dig?

ILMARINEN

Låt oss inte tala om det nu,
hör först mitt frieri,
Sampo behövs inte längre,
om hon inte kan välja mellan oss.

LOUHI

När har väl ett barn fått välja?

ILMARINEN

Om inte förr, så nu!
Jag vill inte se ditt barn lida
eller lyda och såra dig.

What would matter
a death of one wretched, incapable girl?

ILMARINEN

It means – you lovely girl – love!
Love will break the magic and the twilight!
Oh, if love were to arrive as a conqueror,
it would create a paradise on earth.
You have revealed yourself through your
helping words, love must help, even if it
means death, you have opened the gates of
bliss, gone is all sorrow! Gone is all anguish!

Scene 7

LOUHI

Who is that? What do I have to see?
Where did you learn such a habit?
Is a girl allowed to approach a man
to whom she has not been promised?

ILMARINEN

I am, evidently, very unwelcome.

ISMO

This is Ilmarinen, a blacksmith!

LOUHI

Have you received the message?
Did you bring your tools?

ILMARINEN

Let us not discuss that,
first hear my announcement,
the Sampo is no longer required,
if she is not allowed to decide for herself.

LOUHI

Since when is a child allowed to decide?

ILMARINEN

If never before, then now!
I do not wish your child to suffer,
or her obedience to offend you.

Will viel lieber heimwärts wandern,
nie dein Land betreten mehr,
zwingst du sie an einen andern,
machst du ihr das Herze schwer!

LOUCHI

Wahrlich, Ilmarinen, wahrlich läß'ger,
ist dein Mund nicht, als dein Arm,
schmiedest Herzen, dir zu dienen,
wie das Eisen, wenn es warm!
So sei es denn, den Streit zu schlichten,
daß dein Werk beginnen kann,
gleich will ich die Esse richten,
Kohlen schaffen in den Tann!

ILMARINEN

Will mir alles selber schaffen,
suche mir schon selbst den Ort,
mag nicht deiner Knechte Gaffen,
noch der Mägde Plauderwort!

WÄINÄMÖINEN (zu sich selbst)

Alter und Jugend paßt nimmer,
nimmer zusammen Knospen und
Früchte nicht tut man zu Hauf,
glimmende Asche und lodernde Flammen,
sind ja zehret das Andere auf!

LOUCHI

Zeit ist nun die Spindel zu rühren,
zu vermehren deinen Schatz!

ISMO

Will zum Wald die Lämmer führen, ah!
Nach dem grünen schatt'gen Platz!

LOUCHI

Laß die Lämmer auf den Auen,
geh' und heiz' das Badehaus!

ISMO

Will im Wald nach Birken schauen, ah!
Badequäste binden d'raus!

Haluan paljon mielummin vaeltaa kotiin
enkä koskaan astua maahasi,
jos pakotat hänet toiselle,
särjet hänen sydämensä.

LOUHI

Totisesti, Ilmarinen, suusi ei ole
joutilaampi kuin kätesi;
taot sydämiä sinua palvelemaan,
kuten rautaa, kun se on lämmintä.
Olkoon niin, jotta taisto ratkeaisi,
että työsi voi alkaa!
Pian rakennan ahjon
hankin hiilet kuusistoon!

ILMARINEN

Kaiken kyllä hankin itse,
etsi minulle vain paikka;
en pidä renkiesi töllistelyistä,
enkä piikojesi juoruista!

WÄINÄMÖINEN (itseksseen)

Vanhuus ja nuoruus eivät sovi yhteen,
nuput ja hedelmät
eivät samaan kekkoon,
hiipuva hiillos ja loimuavat liekit,
toinenhan toisen tukahduttaa.

LOUHI

Nythän on aika heiluttaa värttinää,
aarteesi kartuttamiseksi!

ISMO

Mutta haluaisin viedä lampaat metsään,
vihreään varjoisaan paikkaan!

LOUHI

Päästä lampaat niityille,
mene ja lämmitä sauna.

ISMO

Mutta jos menenkin koivikkoon
ja sidon vihdat.

Mycket hellre vänder jag hemåt
besöker aldrig mer ditt rike,
om du tvingar henne till en annan,
låter hennes hjärta brista.

LOUHI

Sannerligen, Ilmarinen, din mun
är inte sämre än din arm;
du smider hjärtan att tjäna dig,
liksom järn då det är varmt.
Låt gå då, avsluta tvisten,
så du kan inleda ditt verk!
Strax ska jag bygga dig en ässja,
skaffa dig kol till granskogen!

ILMARINEN

Allt kan jag nog skaffa själv,
också en plats att arbeta på;
jag gillar inte dina drängars gapande
och dina pigors sladder!

VÄINÄMÖINEN (för sig själv)

Ålderdom och ungdom passar inte ihop,
knoppar och frukter
i samma korg,
falnande glöd och flammande lågor;
den ena kväver ju den andra.

LOUHI

Nu är det dags att trampa sin spinnrock,
utöka din skatt!

ISMO

Låt mig föra lammen till skogen,
till en grön och skuggig plats!

LOUHI

Släpp ut lammen på ängen,
gå och elda bastun.

ISMO

Låt mig gå till björkdungen
och binda bastukvastar.

I would much rather wander back home
and never again set foot in your land,
if you force her to go with someone else,
and break her heart.

LOUHI

Truly, Ilmarinen, your mouth
is no more idle than your hands;
you forge hearts to serve you,
like iron, when it is warm.
Let it be so, for this battle to be resolved,
that your work may commence!
I will soon build a furnace,
bring coals into the spruce forest!

ILMARINEN

I will look after everything myself,
just find me a suitable place;
I do not like the way your workers stare me,
or how your maids gossip!

VÄINÄMÖINEN (to himself)

Old age and youth do not go well together,
blossoms and ripe fruit
do not go in the same pile,
dying embers and flaming fire;
one will stifle the other.

LOUHI

Now you have good time to move your
spindle, to increase your treasure!

ISMO

But I would like to take the sheep into the
forest, into a green shady place!

LOUHI

Let the sheep loose in the meadows,
go and heat up the sauna instead.

ISMO

But how about I go into the birch tree forest
and make some bath whisks.

LOUCHI

Laß die Mägde Quäste binden,
denn an Met gebricht es mir.

ISMO

Werd' im Walde Bienen finden, ah!
Honigscheiben bring' ich dir!

LOUCHI

Honig soll der Knecht beschicken,
richt' das Haus zum Hochzeitstanz.

ISMO

Will im Walden Blumen pflücken, ah!
Winden mir den Hochzeitskranz.

LOUCHI

Willst du in die Wildnis gehen?
Schrecklich ist's im Waldrevier!

ISMO

Dort kann man den Himmel seh'n
und es lacht der Himmel mir! Ah!

8. Szene

ZAUBERER

Was du wolltest ist gescheh'n,
liegt nun im Tuonisfluß!

LOUCHI

Schweig! Und laß dich von niemand seh'n!
Wende eilig deinen Fuß,
meinem Hausherrn bring die Kunde,
daß nach Haus er kehren mag,
zu des Kindes Abschiedsstunde,
zu der Tochter Hochzeitstag! Geh! Geh!

9. Szene

ISMO

Mutter, draußen vor dem Hofe,
o, es fuhr mir durch das Herz!
Steht es traurig, ernst und düster, Mutter!
O, es ist der Schmerz!

LOUHI

Anna piikojen sitoa vihdät,
sillä minulta puuttuu sima.

ISMO

Menen etsimään mehiläisiä,
ja tuon sinulle hunajakiekot.

LOUHI

Rengit huolehtivat hunajasta,
koristele talo häätanssia varten.

ISMO

Haluan mennä metsään poimimaan kukkia
ja solmia niistä hääseppeleen.

LOUHI

Tahdotko mennä erämaahan?
Metsässä on pelottavaa!

ISMO

Sieltä voi nähdä taivaan,
ja taivas nauraa minulle.

8. kohtaus

TIETÄJÄ

Se, minkä halusit, on tapahtunut,
ajelehtii Tuonelan virrassa.

LOUHI

Vaiti! Kukaan ei saa nähdä sinua!
Käänny heti kannoillasi;
vie herralleni tieto,
että hän voi palata
lapsensa jäähyväishetkellä,
tyttären hääpäivänä.

9. kohtaus

ISMO

Äiti –, ulkona pihalla –
oh, tämä viiltää sydäntäni –
seisoo se, surullisena, vakavana ja synkkänä,
äiti, oh, se on tuska!

LOUHI

Låt pigorna binda kvastarna,
för jag lider brist på mjöd.

ISMO

Låt mig gå och leta efter bin,
och ta med mig honung till dig.

LOUHI

Drängarna tar hand om honungen,
pynta du huset för bröllopsdans.

ISMO

Låt mig gå till skogen för att plocka blommor
och binda mig en bröllopskrans.

LOUHI

Vill du ut i ödemarken?
Det är skrämmande ute i skogen!

ISMO

Där kan man se himlen,
och himlen ler mot mig.

Scen 8

DEN VISE

Det du önskade har hänt,
driver nu på Tuonis älv.

LOUHI

Tig! Ingen får se dig!
Vänd genast om,
bär bud till min husbonde,
att han ska vända hemåt
i sitt barns avskedsstund,
på sin dotters bröllopsdag.

Scen 9

ISMO

Mor – ute på gården,
ack, det skär i mitt hjärta,
står hon – sorgsen, allvarlig och dyster,
mor – ack vilken plåga!

LOUHI

Let the maids tie the bath whisks,
as I do not have any mead left.

ISMO

I shall go and look for bees,
and bring honeycomb to you.

LOUHI

My workers will look after the honey,
you will decorate the house for the wedding
dance.

ISMO

I wish to go to the forest to pick flowers
and tie them into a wedding garland.

LOUHI

Do you want to go to the wilderness?
It is frightening in the forest!

ISMO

There I can see the sky,
and the sky laughs at me.

Scene 8

SAGE

What you wanted, has now happened,
floating in the river of Tuonela.

LOUHI

Silence! No-one must see you!
Turn around at once;
take a message to my master,
that he may return
at the moment when his child is farewelled,
on the wedding day of his daughter.

Scene 9

ISMO

Mother –, outside in the yard –
oh, this cuts my heart –
it stands – sad, serious and sombre –,
mother –, oh, it is anguish!

LOUCHI

Wehe! Kind wie kannst du sagen,
was der Wind verwehen mag!
Nie will ich das Wesen schauen,
nicht bei Nacht und nicht bei Tag!

ISMO

Mutter! Mutter! Weh!
Die Fremde schreitet unaufhaltsam vor!
Schreitet wie das Allgewalt'ge!
Weh! Weh! Sie betritt das Tor! Ah!

10. Szene

LOUCHI

Bist du aus Tuonis Reich,
kehre wieder in dein Grab!
Bist du aus dem Moor geboren,
weich nach Tuonela hinab!
Bist du aus dem Wasserwogen,
hebe dich von hinnen fort!
Bist die Sorge du, der Schrecken?
Meide fortan diesen Ort! Ah! Weh!
Nicht in der Hölle geboren,
nicht auf Erden ward der Wind?
O sprich! Sprich!
Sprich, was willst du, schrecklich Wesen?

LUONNOTAR

Eine Mutter sucht ihr Kind!
Wo hast du ihn eingescharrt?
Wo hast du ihn hingelegt?
Sprich, wenn dich noch menschlich Fühlen,
wenn dich Götterfurcht bewegt!
O, dem Felsen will ich klagen
eines Mutterherzens Schmerz,
Will das Eis im Strome fragen
bis zerschmilzt sein kaltes Herz!
Wende mich von deiner Schwelle
wie sich Glück und Leben wenden
von der mitleidlosen Stelle,
der die Götter Unheil senden.
Koste nun der Früchte Schaaren,
die dein hartes Herz dir trug!

Zittre vor den Unsichtbaren,
und vor einer Mutter Fluch!

LOUHI

Voi lapsi! Miten voit sanoa,
mitä tuuli puhalttaa pois!
En koskaan halua nähdä tuota olentoa,
en yöllä enkä päivällä!

ISMO

Äiti! Äiti! Voi,
tuo vieras astelee pysähtymättä kohti,
astelee kuin kaikkivaltias!
Voi! Hän käy ovelle!

10. kohtaus

LOUHI

Jos tulet Tuonen valtakunnasta,
palaa hautaasi!
Jos olet suosta syntynyt,
vetäydy Tuonelaan!
Jos tulet veden alloista,
poistu täältä pikaisesti!
Jos olet suru, sinä kauhistus,
vältä tästä lähin näitä seutuja!
Voi! Ei helvetistä syntyisin,
eikä maalta ollut tuo tuuli!
Oi, puhu, puhu, puhu –
mitä haluat, sinä kauhistava olento!?

LUONNOTAR

Äiti etsii lastaan!
Mihin olet kuopannut hänet?
Mihin olet laskenut hänet?
Puhu, jos sinua vielä ihmisen tunne,
jos sinua vielä jumalanpelko liikuttaa!
Oi, valitan kallioille
äidin sydämen tuskaa!
Kysyn virran jäältä,
kunnes sen kylmä sydän sulaa.
Käännyn kynnykseltäsi
kuten onni ja elämä kääntyvät,
tältä säälimättömältä paikalta,
jolle jumalat lähettävät onnettomuuden!
Maista sitten niitä hedelmiä,
joita kova sydämesi sinulle kantoi!

Vapise näkymättömän
ja äidin kirouksen edessä!

LOUHI

O ve, mitt barn! Hur kan du säga,
vad vinden blåser bort!
Jag vill aldrig mer se detta väsen,
varken om natten eller om dagen!

ISMO

Mor! Mor! Ack, främlingen
går inte att hejda,
skriker fram som den allsmäktige!
Ack och ve! Hon står för dörren!

Scen 10

LOUHI

Kommer du från Tuonis rike,
vänd åter till din grav!
Är du född ur träsket,
återvänd till Tuonela!
Kommer du från havets vågor,
vik genast hädan!
Är du sorgen, du förskräckliga,
undvik härefter denna nejd!
Ve dig! Du är ej född i helvetet,
och från jorden kom ej denna vind!
O tala, tala, tala,
vad vill du, förfärliga väsen!?

LUONNOTAR

En moder söker sitt barn!
Var har du grävt ner honom?
Var har du lagt honom?
Tala, om ännu mänskliga känslor
och gudsfruktan berör dig!
O låt mig för bergen beklaga
ett modershjärtas plågor!
Jag skall fråga isen i strömmen,
tills dess kalla hjärta smälter.
Från din tröskel vänder jag bort,
såsom lyckan och livet sig vänder,
från denna plats som saknar medlidande,
dit gudarna sänder olyckan!
Smaka då på dessa frukter,
som ditt hårda hjärta bar hit!

Darra inför det osynliga
och inför moderns förbannelse!

LOUHI

Oh, child! How can you say
what the wind blows away!
I will never want to see that creature,
not during the night or day!

ISMO

Mother! Mother! Oh, that stranger
walks towards us without stopping,
walks like the Almighty!
Oh! She is at the door now!

Scene 10

LOUHI

If you come from the realm of Tuoni,
return to your grave!
If you were born out of the swamp,
retreat to Tuonela!
If you come from the watery waves,
quickly leave this place!
If you are sorrow, you horrifying being,
avoid these lands from now on!
Oh! That wind was not born in hell,
nor did it come from the land!
Oh, speak, speak, speak – what do you want,
you terrifying creature!?

LUONNOTAR

A mother searches for her child!
Where have you buried him?
Where have you laid him?
Speak, if you are still moved by
human emotion, or by fear of god!
Oh, I cry to the rocks
with the anguish of a mother's heart!
I keep asking the ice in the stream,
until its cold heart melts.
I turn away from your doorstep,
just as happiness and life will turn away,
away from this pitiless place,
where the gods will send misfortune!
Then you can taste the fruit,
that your hard heart bore for you!

Tremble in front of the unseen,
and the curse of a mother!

II. Akt (Der Sampo)

1. Szene

CHOR

Schafft vom Meiler Kohlen herbei!
Wasser schöpft aus rauschendem Bach!
Rühret die Hände,
daß der Meister uns nicht säumig finden mag,
daß er alles bereitet finde,
daß er das Feuer, das schaffende, zünde!

ILMARINEN & CHOR

Auf zum Werk!

CHOR

Auf zum Werk! Auf! Auf!
Treibet die Bälge, schüret die Gluten,
daß auf gen Himmel lodern die Flammen,
daß Luft und Lohe, Festes und Fluthen
feiern die feurige Hochzeit zusammen!

2. Szene

ILMARINEN

Als noch über der Urflut
schwebte Ukko allein in Wolkennacht,
hat er's vollbracht!
Weltengedanken begann er zu sinnen,
und sie umranken des Schöpfers Herz!
Und Urgestalten formen die Sinnen,
und als Gewalten schwebt es von hinnen,
und aus den wirren Gedankenweigen blühen
sich neigen,
und das Glück schwebte erdenwärts.

Sprühe, o Funke, du Leben der Erde!
Zünde die Esse und zehre den Stoff!
Daß es gestaltend sich rege und werde,
was ich mit sehndem Herzen erhoff!

Bist du es, Garbe, goldig schön?
Bist du es, Beute des sicheren Bogen?
Seid ihr es, Schätze der wallenden Wogen?
Weidender Herde lieblich Getön?

II Näytös (Sampo)

1. kohta

RENGIT

Luokaa rungoista tänne hiillos,
vesi ottakaa solisevasta purosta,
antakaa käsien heilua,
jottei Mestari löydä meitä joutilaina!
Jotta hän löytää kaiken valmistettuna;
jotta hän sytyttää luovan liekin.

ILMARINEN & RENGIT

Töihin! Töihin!

RENGIT

Töihin! Töihin!
Pumpatkaa palkeilla, kohentakaa hiillosta,
niin että liekit roihuavat kohti taivasta,
niin että ilma ja roihu, kiinteä ja juokseva,
viettävät yhdessä tulisia häitään!

2. kohta

ILMARINEN

Kun vielä alkuvirran yllä
Ukko yksin häilyi pilviyössä,
hän sen sai aikaan!
Maailmanajatuksia hän alkoi pohtia,
ja ne kietoivat pauloihinsa luoja sydämen,
ja alkuhahmoja muovaavat ajatukset,
ja voimina häilyy täältä,
ja sekavista ajatusoksistoista
taipuu kukintoja,
ja onni liiteli kohti maata!

Sinkoa, kipinä, maailman elämä!
Sytytä ahjo ja sulata aine!
Jotta se hahmon ottaen liikkuisi ja tulisi siksi,
mitä kaipaavin sydämin toivon.

Sinäkö siinä, lyhde, kultainen, kaunis?
Siinäkö saalis kuivalta maalta?
Tekö olette aarteet kuohuvilta aalloilta?
Laiduntavien laumojen lempeä ääntely?

Akt II (Sampo)

Scen 1

DRÄNGARNAS KÖR

Skapa glöd av trädstammar,
ta vatten från den porlande bäcken,
rör på påkarna, så inte mästaren
ser oss sysslolösa!
Må han finna allt förberett;
må han tända den skapande gnistan.

ILMARINEN & DRÄNGAR

Till verket! Till verket!

DRÄNGAR

Till verket! Till verket!
Pumpa med bälgarna, rör om i glöden,
så lågorna stiget mot himlen,
så luften och flammen, det fasta och flytande,
tillsammans firar sitt eldiga bröllop!

Scen 2

ILMARINEN

Ovanför urströmmen svepte den ensamme
Ukko fram i den molniga natten,
han fullbordade den!
Tankar på världen spirade i honom
och de omgav skaparens hjärta,
och urgestalter formade sinnen
och likt högre makter sveper de därifrån
och ur det virriga tankegrenverket
böjer sig blommor
och lyckan svävar mot jorden!

Spraka, o gnista, världens liv!
Tänd ässjan och smält stoffet!
Må det ta form, röra sig och bli
det jag med längtande hjärta hoppas på.

Är det du, kärve, gyllene, skön?
Är det du, byte från torra land?
Är ni skatterna från svallande vågor?
Vallande hjordars milda toner?

Act II (Sampo)

Scene 1

WORKERS

In here, produce embers out of tree trunks,
take water from the babbling brook,
let your arms swing about, so that the Master
will not find us idle!
So that he will find everything prepared;
so that he will ignite the creating flame.

ILMARINEN & WORKERS

To work! To work!

WORKERS

To work! To work!
Pump the bellows, stoke the embers,
so that the flames will blaze towards the sky,
so that the air and the blaze, solid and liquid,
will celebrate their fiery wedding together!

Scene 2

ILMARINEN

Back when above the primal stream,
Ukko hovered alone in the cloudy night,
he was the one who made it all happen!
He began to ponder, thoughts about a
world entered his mind, and entangled the
creator's heart, and his thoughts shaped the
primal beings, which glide forth from here
as powers, and from confused branches of
thoughts flowers came forth
and happiness glided towards the earth!

Shoot forward, spark, life of the world!
Light the furnace and melt this substance!
So that, taking a form, it will move and
become what I desire with a yearning heart.

Is that you, sheaf, golden, beautiful?
Is this the haul from the dry land? Are you
the treasures from the billowing waves?
The gentle sounds of grazing cattle?

Eint euch in Flammen!
Wachset zusammen!
Und erstehet in goldener Pracht!

Ihr, die ihr unsichtbar,
jetzt mich umschwebet,
die ihr die Tiefen der Erde belebet,
kommet und webet
mir in das Werdende eure Macht!
Was war der Ursprung?
Was war der Keim?
Licht! Ruf ich in die Gluten hinein!

CHOR DER ERDGEISTER

Es rieselt warmen Lichtes Schein,
in unsern dunkeln Schoß hinein!
Keimende Kräfte treiben die Säfte
in die durstigen Wurzeln hinein!
Auf allen Wegen eilt ihm entgegen,
öffnet die Erde dem himmlischen Schein!

ILMARINEN

Nein! Du bist nicht das Glück!
Dich brech' ich entzwei!
Kehr in die Glut zurück,
und form' dich neu!

Ihr die ihr die Erze hütet,
schirmt mit grünen Gras und Blatt!
Kohlen in den tiefen
siedet sonnetrunken,
strahlensatt,
kommt und wehet,
aus Gluten hebet zum lichten Tag,
was den Mann zu beglücken vermag!

Was mag der Ursprung, das Höchste sein?
Kraft! Ruf ich in die Gluten hinein!

TAPIOS TÖCHTER (CHOR)

Es schallt, es schallt durch die Bergesmatten
das Wort, das einst das Eisen schuf,
in den grünen Schatten
der starken Stimme Zauberruf:

Yhtykää liekeissä!
Kasvakaak yhdessä!
Ja syntykää kultaisessa loistossa!

Te, jotka näkymättöminä
leijutte ympärilläni,
te, jotka elätte maan uumenissa,
tulkaa ja kutokaa
minulle tuohon tulevaan mahtinne!
Mikä olikaan syntysana?
Mikä olikaan alkuitu?
Valo! huudan sisälle hiillokseen!

MAANHENGET

Valuu lämpimän valon hohde
pimeään kohtuumme!
Idättävät voimat, valuttakaa mehut
tänne janoisille juurille!
Kaikkia teitä kiirehtikää sitä vastaan,
avatkaa maa taivaalliselle loisteelle!

ILMARINEN

Ei, sinä et ole onni!
Sinut isken kappaleiksi!
Palaa hiillokseen
ja muovaudu uudelleen!

Te, jotka malmia varjelette,
peittelette sen vihreällä ruoholla ja lehdillä,
hiiliä syvyyksissä haudutatte,
aurinkoa juoneina,
loisteesta kylläisinä,
tulkaa ja kutokaa,
hehkusta nostakaa päivänvaloon
se, mikä miehelle tuo onnen!

Mikä lie onkaan syntysana, kaikkein mahtavin? Voima! sen huudan sisälle hiillokseen!

TAPION TYTTÄRET

Halki vuoriniittyjen kaikuu
sana, joka kerran loi raudan,
vihreissä varjoissa kajahtaa
vahvan äänen taikahuuto:

Enas i elden!
 Väx nu samman!
 Och uppstå i gyllene prakt!

Ni osynliga som
 omger mig,
 ni som lever djupt nere i jorden,
 kom och väv in mig
 i er kommande makt!
 Vilka är ursprungsorden?
 Vilket är fröet?
 Ljus! ropar jag in i glöden!

JORDANDAR

Skenet av ett varmt ljus
 rinner in i vår mörka boning!
 Groende krafter, utgjut safter
 på dessa törstiga rötter!
 På alla vägar ila mot honom,
 öppna jorden för himmelens sken!

ILMARINEN

Nej, du är inte lyckan!
 Jag bryter dig i stycken!
 Tillbaka i glöden,
 omstöp din form!

Ni som vaktar malmen,
 täcker den med grönt gräs och blad,
 låter kolen koka i djupet,
 berusade av sol,
 mätta på glans;
 kom och väv,
 lyft ur glöden mot dagens ljus
 det som förmår skänka mannen lycka!

Vilka är väl ursprungsorden, allsmåttige?
 Kraft! ropar jag in i glöden!

TAPIOS DÖTTRAR

Genom klipporna skallar
 ordet som en gång skapade järnet,
 i de gröna skuggorna samlas
 den starka röstens trollrop:

Unite in the flames!
 Grow together!
 And be born in golden glory!

You, who unseen glide
 around me,
 you, who live in the bowels of the earth,
 come and weave for me your power into that
 which is about to become.
 What were the words of origin again?
 What was the first sprout?
 Light! I shout into the furnace!

EARTH SPIRITS

The glow of the warm light flows
 down to our deep womb!
 The powers that germinate, let your juices
 flow down here to the thirsty roots!
 Via every road, make haste to greet it,
 open the ground for the heavenly glow!

Ilmarinen

No, you are not happiness!
 I shall smash you into pieces!
 Return to the furnace
 and take a new shape!

You, the guardians of ore,
 cover it up with green grass,
 smoulder the coals in your depths,
 intoxicated from the sun,
 replete with its radiance,
 come and weave,
 from the glow lift to the daylight
 that, which brings happiness to a man!

What might be the word of origin, the most
 powerful of all? Power! this I will shout into
 the furnace!

TAPIO'S DAUGHTERS

Across the mountain meadows echoes
 a word which once created iron,
 in the green shadows a strong voice
 sounds out the magic cry:

Erdenblut nährt die Glut!
Fliegender Pfeil des Mannes Mut!
Es schallt! Es schallt! Es schallt!
Es schallt der starken Stimme Zauberruf:
Erdenblut! Nährt die Glut!
Fliegender Pfeil des Mannes Mut!

ILMARINEN
Nein! Du bist nicht das Glück!
Dich brech' ich entzwei!
Kehr in die Glut zurück und form dich neu!
Ihr, die ihr wallende Wogen erhebt,
purpurne Tiefen mit Wesen belebt,
strömt herbei! Formt es neu!
Daß es das Glück der Völker sei!
Was ist der Ursprung,
daß Herzen sich freu'n?
Fülle! Ruf ich in die Glut hinein!

WELLAMOS JUNGFRAUEN (CHOR)
Weithin durch die Wogen floß
Runenwort trieb uns fort
aus der Allgebärenden Schoß,
Waltet Wogen in weitem Bogen
weist Wege von Strand zu Strande,
werbet Segen dem weiten Lande,
füllet die Netze, weist die Schätze,
daß das heischende Herz sich ergötze!

ILMARINEN
Nein, auch du bist nicht das Glück!
Auch dich brech ich entzwei!
Kehr in die Glut zurück und form dich neu!

Hört mich, ihr Mächtigen, die ich beschwo-
ren! Mutter, du Himmlische, höre mich an!
Das Glück ist verloren!
Mächte der Höhe! Gewalten der Hölle!

Höret mein Rufen und schwebet zur Stelle,
facht die Lohe, die schaffende an!

Glück soll erstehen, Glück laßt mich sehen,
Glück sann der Schöpfer beim Weltenplan!

Maan veri ruokkii hiillosta!
Lentävä nuoli miehen urheutta!
Kajahtaa! Kaikuu!
Kajahtaa vahvan äänen taikasana:
Maan veri lietsoo hiillosta!
Lentävä nuoli miehen urheutta!

ILMARINEN
Ei, sinä et ole onni!
Sinut isken kappaleiksi!
Palaa hiillockseen ja muovaudu uudelleen!
Te, jotka kohotatte vellovat aallot,
jotka olennoilla elävöitätte purppuraiset
syvyydet, virratkaa tänne! Muovatkaa se
uudestaan, jotta se olisi kansojen onni!
Mikä onkaan syntysana,
jotta sydämet iloitsevat?
Runsaus! sen huudan sisälle hiillockseen!

VELLAMON NEIDOT
Kauan aaltojen läpi kiiri runonsäe,
hätistäen meidät pois
kaikensynnyttäjän kohdusta.
Vellokaa aallot korkeina holvina,
osoittakaa tie rannasta rantaan,
tuottakaa siunausta maan ääriin;
täyttäkää verkot, näyttäkää aarteet,
niin että pyytävä sydän riemastuu!

ILMARINEN
Ei, sinäkään et ole onni!
Sinutkin isken kappaleiksi!
Palaa hiillockseen ja muovaudu uudelleen!

Kuulkaa minua, te mahtavat, joita olen rukoil-
lut! Äiti, sinä taivaallinen, kuule minua!
Te ilmoissa! Onni on mennyt!
Korkeuden voimat! Helvetin mahdit!

Kuulkaa huutoni ja liitäkää paikalle
lietsokaa roihu, tuo uuttaluova!

Syntyköön onni! Näyttäkää minulle onni!
Onnea pohti luoja maailmankaavassaan!

Jordens blod ger glöden näring,
den flygande pilen mannamod!
Det klingar, det skallar!
Den starka röstens trollrop klingar!
Jordens blod ger glöden näring,
den flygande pilen mannamod!

ILMARINEN

Nej, du är inte lyckan!
Jag bryter dig i stycken!
Tillbaka i glöden, omstöp din form!
Ni som lyfter svallande vågor,
befolkar purpurdjupen med levande väsen,
strömma hitåt! Stöp om den,
så den blir folkens lycka!
Vilka är ursprungsorden,
som får hjärtan att glädjas?
Ymighet! ropar jag in i glöden!

VELLAMOS JUNGFRUR

Långt bort bland vågor nådde runorna,
drev oss bort
från allföderskans sköte!
Brusa vågor i vida bågar,
visa vägen från strand till strand,
sprid välsignelse till hela landet;
fyll näten, visa skatterna,
så det bedjande hjärtat gläds!

ILMARINEN

Nej, du är inte lyckan!
Jag bryter dig i stycken!
Tillbaka i glöden, omstöp din form!

Hör mig, ni mäktiga som jag tillbett!
Himmelska moder, lyssna på mig! Ni i luften!
Lyckan är förgången!
Ni högre makter! Helveteskrafter!

Hör mina rop och kom flygande hit,
uppliva lågorna, den skapande elden!

Lycka ska uppstå! Visa mig lyckan!
Skaparens lycka i världens plan!

the blood of the earth feeds the fire!
A flying arrow feeds bravery!
It echoes! It sounds out!
A strong voice sounds out a magic word:
the blood of the earth feeds the fire!
A flying arrow feeds bravery!

ILMARINEN

No, you are not happiness!
I shall smash you into pieces!
Return to the furnace and take a new shape!
You, who raise billowing waves,
who enliven the purple depths with creatures,
come pouring here! Shape it anew,
so that it becomes happiness for the nations!
What might be the word of origin,
the one in which hearts rejoice?
Prosperity! this I will shout into the furnace!

VELLAMO'S MAIDENS

Through the waves, a rune verse travelled
afar, chasing us away from the womb of the
one who gave birth to everything.
Heave, waves, as high arches,
show the way from shore to shore,
bring blessing to the ends of the earth;
fill the fishing nets, reveal the treasures,
so that the catcher's heart rejoices!

ILMARINEN

No, you are not happiness, either!
I shall smash you, too, into pieces!
Return to the furnace and take a new shape!

Listen to me, you mighty ones, whom I have
beseched! Mother, you heavenly, hear me!
You, up in the air! Happiness has gone!
Powers of the heavens! Powers of hell!

Hear my cry and soar here,
fan the blaze, you creators of new!

May happiness be born! Show me happiness!
The creator pondered happiness in his plans
for the world!

3. Szene

ENSEMBLE

ERDGEISTER

Kreiset ihr Kräfte,
schafft in die Gluten ewigen Urstoff hinein!

WASSERGEISTER

Wehret den Flammen,
wallt in die Gluten Wogen hinein!

FEUERGEISTER

Fresset die Felsen,
Festes und Fluten,
daß es erscheine!

LUFTGEISTER

Eilet zur frohen Hochzeit der Lohen,
Wehet herbei!
Jauchzet zum Himmel, Flammengetümmel,
wirbelt sie hoch in die Lüfte hinein!

ISMO

Du lichter Stern, der mich getrieben hinaus!
Hinaus! Du winkst von fern am Himmel
drüben durch Nacht und Graus.

ISMO (allein)

Ach! Du bist die Liebe!

ILMARINEN

Die Liebe!
Liebe ruf ich in die Glut hinein!

CHOR DER GEISTER

Die Liebe brannte in Ukko's Herzen
und er verbannte weit fort das Weh!
Es war die Liebe, was er hineinrief,
was in der Welt schlief, die er erschuf!
Es ist der Liebe, die alles durchleuchtet,
es ist die Liebe, das Glück, das ich seh!
Heil! Heil! Heil!

3. kohtaus

ENSEMBLE

MAANHENGET

Piiriin, te voimat,
tuokaa hiillockseen ikuinen alkuaine!

VEDENHENGET

Varjelkaa liekkejä,
vellokaa hiillockseen, aallot!

TULENHENGET

Ahmikaa kalliot,
tiivviys ja tulva,
jotta se ilmestyisi!

ILMANHENGET

Kiirehtikää iloisiin
roihujen häihin, puhaltakaa tänne!
Riemitkaa taivaalle, liekkien leikkiä,
pyörittäkää sitä tänne korkealle ilmoihin!

ISMO

Sinä kirkas tähti, joka minut ohjasit pois –
pois – sinä tuitkit kaukana taivaalla, ylhäällä,
yön ja synkkyiden halki

ISMO (yksin)

Ah! Sinä olet rakkaus!

ILMARINEN

Rakkaus!
Rakkaus! huudan sisälle hiillockseen!

HENKIEN KUORO

Rakkaus paloi Ukon sydämessä,
ja hän karkotti kauas pois tuskan!
Se oli rakkaus, jonka hän kutsui esiin,
joka uinui maailmassa, jonka hän loi!
Se on rakkaus, joka valaisee kaiken läpi,
se on rakkaus, se onni, jonka näen!

Scen 3

ENSEMBLE

JORDANDAR

Träd in i ringen, krafter,
kasta på glöden det eviga urämnet!

VATTENANDAR

Vakta lågorna,
bölja in i glöden, o vågor!

ELDANDAR

Sluka klipporna,
allt fast och flytande,
låt det uppstå!

LUFTANDAR

Skynda till de glada
flammornas bröllop,
fröjdas mot himlen, lågornas lekar,
låt dem virvla högt upp i luften!

ISMO

Du klara stjärna, som ledde mig bort – bort,
du blinkar långt borta på himmelen,
genom natt och dunkel.

ISMO (ensam)

Ack! Du är kärleken!

ILMARINEN

Kärlek är det! Blott kärlek!
Kärlek! ropar jag in i glöden!

ANDARNAS KÖR

Kärleken brann i Ukkos hjärta,
och han fördrev plågorna långt bort!
Det var kärleken han kallade fram,
den slumrade i världen han skapat!
Det är kärleken som lyser genom allt,
det är kärleken, lyckan jag ser!

Scene 3

ENSEMBLE

EARTH SPIRITS

Into the circle, powers,
bring the eternal element into the furnace!

WATER SPIRITS

Guard the flames,
heave into the furnace, waves!

FIRE SPIRITS

Consume the cliffs,
density and flood,
so that it would appear!

AIR SPIRITS

Hurry to the joyous wedding of the blazes,
blow this way!
Rejoice towards the sky, flame of flames,
hurl it up here, high up into the air!

ISMO

You bright star, who led me away – away –
you twinkle afar in the sky, up above,
through the night and the gloom.

ISMO (alone)

Ah! You are love!

ILMARINEN

Love!
Love! I will shout into the furnace!

CHORUS OF SPIRITS

Love burned in Ukko's chest,
and he banished all anguish far away!
It was love, which he summoned out, which
lay asleep in the world, which he created!
It is love, that shines through everything,
it is love, the happiness that I see!

ILMARINEN & ISMO

O, du! Und sonst auf Erden nichts als du!
Du bist ja mein! Du bist mein!
Herzen müssen Tempel werden wo die
Himmliche ziehet ein!
Wie lacht in Nacht
der Liebe Sonne mir zu
in gold'nen Strahlenschein!
O Glück! O Wonne! Bei dir zu sein!

ISMO

Laß mich bei dir! Ich fühl' erwachen in meinem Herzen ein Paradeis!
Führe mich hin wo Blumen uns lachen
Sonne und Rosen auf Schnee und Eis!

ILMARINEN

Wo wir auch weilen mit liebenden Herzen
zaubert die Liebe den Frühling und Lust!

ISMO

O laß uns eilen! Mir ahnen Schmerzen,
schließe mich innig an deine Brust!

ILMARINEN

Du bist bei mir, was kann uns schrecken?

ZUSAMMEN

ILMARINEN Komm ruhe an meiner Brust!
ISMO O laß mich ruhen an deiner Brust!
Du, o du, nichts als du!
Du bist mein! O Glück!
Bei dir zu sein! O Wonne! Ah!

4. Szene

LOUHI (zu Ismo)
Zu mir!

ILMARINEN & ISMO

Sinä! Oi sinä! Eikä maan päällä
muuta kuin sinä! Olethan minun!
Sydämistä on tultava temppele,
johon taivainen asettuu asumaan,
kuinka nauraakaan yöllä
rakkauden aurinko
minulle kultaisessa valonsäteilyssä!
Oi onni, oi autuus, että olen luonasi!

ISMO

Päästä minut luoksesi,
kuulen sydämessäni Paratiisin heräävän,
johda minut sinne, missä kukat nauravat
meille, aurinko ja ruusut lumella ja jäällä.

ILMARINEN

Missä olemmekin, rakastavin sydämin
loihitii rakkaus meille kevättä ja iloa.

ISMO

Oi, kiirehtikäämme! Aavistan tuskaa,
sulje minut hellästi rintaasi vasten!

ILMARINEN

Sinä olet luonani, mikä voisi meitä kauhistaa!

YHDESSÄ

ILMARINEN Tule, lepää rinnallani!
ISMO Anna minun levätä rinnallasi!
Sinä, oi sinä! Ei muuta kuin sinä!
Olet minun! Oi onnea! Oi autuutta!
Olla luonasi! Oi mikä autuas! Ah!

4. kohta

LOUHI (Ismolle)
Tänne!

ILMARINEN & ISMO

Du! O du! Och på jorden
ingen annan än du! Du är ju min!
Hjärtan må bli tempel,
där det himmelska tar sin boning,
så skrattar i natten
kärlekens sol
mot mig med gyllene strålar!
O vilken lycka, o vilken fröjd, att vara hos dig!

ISMO

Låt mig komma till dig, jag känner
hur paradiset vaknar i mitt hjärta,
led mig dit, där blommor ler mot oss
sol och rosor på snö och på is.

ILMARINEN

Var vi än är, med älskande hjärtan
trollar kärleken fram vår och glädje.

ISMO

O låt oss skynda oss! Jag anar plågor,
slut mig ömt till ditt bröst!

ILMARINEN

Du är hos mig, vad kan väl skrämna oss!

BÅDA

ILMARINEN Kom vila mot mitt bröst!

ISMO Låt mig vila mot ditt bröst!

Du, o du! Ingen annan än du!

Du är min! O lycka! O fröjd!

Att vara hos dig! O vilken lycka! Ah!

Scen 4

LOUHI (till Ismo)

Till mig!

ILMARINEN & ISMO

You! Oh, you! And no-one else on earth
but you! Will you be mine!
Our hearts shall become a temple,
where the heavenly shall live,
how the sun of love
will laugh at me at night,
in the golden streams of light!
Oh happiness, oh bliss, that I am with you!

ISMO

Let me come to you,
I hear Paradise awakening in my heart, lead
me to the place where flowers laugh at us,
the sun and the roses on snow and ice.

ILMARINEN

Wherever we may be, with a loving heart
love will conjure spring and joy for us.

ISMO

Oh, let us hurry! I can foresee anguish,
pull me gently to your breast!

ILMARINEN

You are with me, what could terrify you now!

TOGETHER

ILMARINEN Come, rest at my breast!

ISMO Let me rest at your breast!

You, oh you! No-one else but you!

You are mine! Oh happiness! Oh bliss!

To be with you! Oh, what bliss! Ah!

Scene 4

LOUHI (to Ismo)

In here!

III. Akt (Achtis Wiederbelebung)

1. Szene

WÄINÄMÖINEN

Tauche dein Auge in falben Schein,
den Nacht gebar!
Des Todes Schwelle ist diese Stelle
und jene Mana's Schaar!
Siehst du die drängen,
die Wesenlosen,
wie sie die Ruhe suchen in dem Fluß?
Das wilde Tosen aus Felsenengen,
donnert den Schatten schaurigen Gruß!

LUONNOTAR

O, daß ich in Abgrunds Schlünden,
in der Schatten bleicher Schaar soll den
Lichtgebornen finden,
der die Freude selber war!

WÄINÄMÖINEN

Hinab! Ich bleibe und halte Wacht
bis das grausige Werk Dir gelang!
Und Ukko treibe die böse Nacht
von deinem einsamen Gang.

Nacht deckt Tuoni's eis'ge Grenzen,
tot und finster starrt der Norden!
Weder Mond noch Sterne glänzen
wo die Lieb' ermordet worden!

Ihr funkelnden Sterne da droben,
o, schwebet erbarmend herab,
und zeiget, vom Lichte umwoben,
der Mutter des Lieblings Grab.
Ihr, o Tapio's Töchter,
webet Rasen über Felsensteine,
wenn die arme Mutter hebet
aus dem Strome die Gebeine!
Breitet ihr ein weiches Bette
und Waldesvögel und Getier
führt zu dieser Schauerstätte,
schmückt des Sohnes Ruhstatt ihr!

III Näytös (Ahdin henkinherääminen)

1. kohta

WÄINÄMÖINEN

Suuntaa katseesi kelmeään hohteeseen,
jonka yö synnytti.
Kuoleman kynnyks on tämä paikka
ja tuo Manan väke!
Näetkö heidän tungeksivan,
noiden elottomien,
kuinka he etsivät rauhaa joesta?
Villi pauhu kalliosyvänteistä
jylisee varjoille kaamean tervehdyksensä.

LUONNOTAR

Oi, jos rotkon kidasta,
varjojen kalpeasta joukosta
löytäisin valonsynnyttämän,
joka oli itse ilo!

WÄINÄMÖINEN

Laskeudu! Minä jään ja pidän vahtia,
kunnes kammottava tehtäväsi on onnistunut.
Ja Ukko karkottakoon pahan yön
yksinäiseltä polultasi.

Yö kätkee Tuonen jäiset rajat,
kuolleena ja synkkänä tuijottaa pohjoinen,
eivät tähdet eikä kuu loista
sinne, missä rakkaus murhattiin!

Te kipinöivät tähdet siellä ylhäällä,
oi, leijukaa armahtaen alas,
ja osoittakaa valokudelmin äidille
hänen rakkaansa hauta.
Oi, te Tapion tyttäret,
kutokaa nurmi kallion kivien päälle,
kun äiti raukka haalii
virrasta maalliset jäänteet.
Sijatkaa hänelle pehmoinen vuode,
metsän linnut ja eläimet,
johtakaa tähän kauhun paikkaan,
koristelkaa pojan leposija.

Akt III (Ahti väcks till liv)**Scen 1**

VÄINÄMÖINEN

Rikta din blick mot det sken
som ur natten föddes.
Tröskeln till döden är detta ställe
och där ser vi dödsrikets folk!
Ser du hur de trängs,
de livlösa,
hur de söker frid i älven?
Det vilda dånet från klippans djup
dundrar sin rysliga hälsning till skuggorna.

LUONNOTAR

O måtte jag i avgrundsdjupet
bland skuggornas bleka skara
finna den som föddes i ljuset,
den som själva glädjen var!

VÄINÄMÖINEN

Bege dig dit! Jag stannar och håller vakt
tills ditt fasansfulla arbete är över.
Må Ukko driva bortden onda natten
från din ensamma färd.

Natten döljer Tuonis frusna gränser
nordan blickar död och dyster,
och varken stjärnor eller måne lyser
där kärleken mötte sin bane!

Ni gnistrande stjärnor där uppe,
hav förbarmande och sväva nedåt,
låt ljusets vävar visa modern
hennes älsklings grav.
O ni Tapios döttrar,
väv gräs över klippa och stenar,
då den stackars modern fiskar
upp ben ur strömmen.
Bered honom en mjuk bädd
skogens fåglar och djur,
kom till denna kusliga plats,
smycka gossens viloplats.

Act III (Ahti is restored to life)**Scene 1**

VÄINÄMÖINEN

Cast your glance into the pallid glow
which was created by the night.
This place is the doorstep of death
and those are Mana's people!
Can you see them milling around,
those lifeless ones,
looking for peace in the river?
The wild roar from the rocky depths thunders
their terrifying greeting to the shadows.

LUONNOTAR

Oh, if from the mouth of the gorge,
amongst the pale company of shadows,
I was to find the one that was born out of
light, the one who was joy itself!

VÄINÄMÖINEN

Descend! I will stay and keep watch,
until you succeed in your horrible task.
And may Ukko banish the evil night
from your lonely path.

The night conceals the icy borders of Tuoni,
the north stares, dead and dreary,
neither stars nor the moon will shine
on the place where love was murdered!

You sparkling stars up yonder,
oh, soar down with mercy
and with your fabric of light,
show a mother the grave of her beloved.
Oh, you daughters of Tapio,
weave a grassy lawn on top of the rocks,
while a poor mother is collecting
earthly remains from the stream.
Make him a soft bed,
lead the birds and the animals of the forest
to this place of terror,
adorn my son's resting place.

2. Szene

LUONNOTAR

O, Vater Ukko, zu Dir die Seele fleht!
Hör' einer Mutter brünstiges Gebet!
Wirf einen Funken in dies Hirn hinein,
in dieses Auge deines Blitzes Schein!
Die arme Mutter ist es, die dich ruft! Hör!
Vater Ukko mich in meiner höchsten Not!

Weh! Die Sprache hab' ich vergessen!
Weh! Die Zunge rührt sich nicht!
In den Himmel stieg ich vermessen,
selbst erbat ich mir das Gericht!
Alle Gebete sind mir erhört,
Leben ward diesem zerstückelten Leib,
Alles haben die Götter gewähret mir
unglücklichstem, elenden Weib!

O, Natur, du Mutter der Wesen,
die die Liebe ins Herz uns gab,
sende mir, daß er möge genesen,
deine milde Hülfe her ab!

Kleine Bienen fliegt froh in der Runde,
könnst im Sonnenlicht fröhlich wohl sein –
laßt euch nieder auf Achti's Munde,
flößt einen Tropfen Honig ihm ein!

ACHTI

O Mutter! O, du herzogeliebteste Mutter!

LUONNOTAR

O Wonne! O Glück!
Aus dem Grabe zurück!
An mein Herz! An mein Herz!
Du mein Sohn! O du mein Glück!

ACHTI

Heilung brachte der Bienen Futter,
das mir die ew'gen Götter gesandt!
Dank! Euch Allen,
ihr Himmlischen da droben!
Dank auch dir, du treu'ste Pflegerin!
Nun mit Taten will ich euch loben,
in den Kampf mit der Mörd'rin ziehn!

2. kohtaus

LUONNOTAR

Oi, Ukko, sinun luoksesi sielu halaa,
kuule äidin kiihkeä rukous:
heitä kipinä tähän päähän,
tähän silmään sinun salamasi loiste!
Onneton äiti huutaa sinua! Kuule, Ukko,
minua minun suurimmassa hädässäni!

Voi, olen unohtanut sanat!
Voi, kieleni ei liiku!
Taivaalle kohosin röyhkeästi,
itse pyysin itselleni oikeutta!
Kaikki rukoukseni kuultiin,
elämä oli tässä pilkotussa ruumiissa,
kaiken jumalat antoivat minulle,
minulle onnettomalle, kurjalle naiselle!

Oi luonto, sinä olevaisten äiti,
joka annoit rakkauden sydämeemme,
lähetä minulle, jotta hän saisi parantua,
lempeä apusi tänne alas!

Pienet mehiläiset, lentäkää iloisesti piirissä,
voitte iloita auringonpaisteessa. –
Laskeutukaa Ahdin suulle,
vuodattakaa hänelle tilkka hunajaa!

AHTI

Oi, äiti! Oi, sinä sydämenrakkain äiti!

LUONNOTAR

Oi autuutta! Oi onnea!
Palasit haudasta!
Sydämeni luo! Sydämeni luo!
Sinä, poikani! Oi, sinä, onneni!

AHTI

Minut paransi mehiläisten ravinto,
jonka ikuiset jumalat minulle lähettivät,
kiitos teille kaikille,
te taivaiset siellä ylhäällä!
Kiitos sinulle uskollisin hoitaja!
Nyt haluan kiittää teitä teoilla
ja käydä taisteluun murhaajattaren kanssa!

Scen 2

LUONNOTAR

O Ukko, till dig flyr själen,
hör moderns brinnande bön:
kasta en gnista över detta huvud,
i detta öga tänd dina blixters sken!
Den arma modern ropar på dig!
Hör mig fader Ukko i himmelen!

Ack, jag har glömt språket!
Ack, min tunga rör sig inte!
Jag dristade mig att tala till himlen,
bad själv att det rätta må ske!
Man lyssnade till alla mina böner,
livet återvände till denna styckade kropp,
allt gav gudarna mig,
jag olyckliga, arma kvinna!

O natur, du alla levandes moder,
som gav oss kärleken i våra hjärtan
så att han måtte bli frisk,
sänd mig din milda hjälp hit ner!

Små bin, flyg glatt runt i ring,
var glada i solens ljus.
Flyg ner mot Ahtis mun,
låt en droppe honung falla i den!

AHTI

O du allrakäraste moder!

LUONNOTAR

O lycka! O fröjd!
Tillbaka från graven!
Till mitt hjärta! Till mitt hjärta!
Du min son! Du min lycka!

AHTI

Näringen från bina helade mig,
sänd av de heliga gudarna,
tack till er alla,
ni himmelska där uppe!
Tack till dig, trognaste vårdarinna!
Nu vill jag tacka er i gärningar
och ge mig ut i kamp mot min mörderska!

Scene 2

LUONNOTAR

Oh, Ukko, my soul yearns for you,
listen to a mother's fervent prayer:
throw a spark towards this head,
the glow of your lightning towards this eye!
A desperate mother calls out to you!
Ukko, listen to me in my greatest distress!

Oh, I have forgotten my words!
Oh, my tongue will not move!
I brazenly reached towards the heavens,
I asked for justice for myself!
All my prayers were heard,
there was life yet inside this mutilated body,
the gods gave everything to me,
to a miserable, wretched woman!

Oh, nature, you mother of all living things,
who put love in our hearts,
send to me, so that he may be healed,
send your gentle help, down to us!

Little bees, fly in a merry circle,
you may enjoy the sunshine. –
Land on Ahti's mouth,
pour out a drop of honey for him!

AHTI

Oh, mother, you most beloved of my heart!

LUONNOTAR

Oh bliss! Oh happiness!
You returned from the grave!
To my heart! To my heart!
You, my son! Oh, you, my happiness!

AHTI

I was cured by the nourishing food from the
bees, sent to me by the eternal gods,
thank you all,
you heavenly ones above!
Thank you, my most loyal carer!
Now I want to thank you through my deeds
and go into battle against the murderess!

LUONNOTAR

O, mein Sohn! Kaum bist du geborgen,
kaum entrissen Tuoni's Reich,
stürz'st du mich wieder in quälende Sorgen,
dich in Kampf und Gefahren zu gleich!

O komm wir ziehn zum Heimatstrande,
lang' schon fehlt im Hof der Mann,
die Bären fall'n
am Waldesrande deine schönen Herde an!

Das Unkraut wuchert auf dem Lande,
Unlust in der Knechte Schaar,
und aufgelöst sind alle Bande,
da der Hausherr ferne war!

3. Szene

ACHTI

Väinämöinen!

WÄINÄMÖINEN

Wiedererstanden?

Heimgekehrt aus Tuoni's Banden?
Und der Mutter brünstig Ringen
konnte Nacht und Tod bezwingen?!
Aber nicht ist Zeit zu plaudern,
durch den Nebel klangen Rufe,
Schwertgeklirr und Rosseshufe,
kommt laßt uns nicht länger...

4. Szene

WÄINÄMÖINEN

... zaudern! Weh naht?

CHOR DER KNECHTE

Schlagt sie nieder!

ILMARINEN

Haltet ein! Es sind Brüder!

WÄINÄMÖINEN

Ilmarinen! Seid ihr verirrt?

LUONNOTAR

Oi, poikani! Tuskin olet turvassa,
tuskin riistetty Tuonen valtakunnasta,
kun minut jälleen sysäät kiduttaviin huoliin,
itsesi heti taisteluun ja vaaroihin!

Oi, tule, me palaamme kotirannoille,
jo kauan on tilalta puuttunut mies,
karhut hyökkäävät metsänreunassa kauniin
karjasi kimppuun.

Rikkaruoho rehottaa pellolla,
penseys renkien keskuudessa,
ja kaikki siteet ovat höltyneet,
kun talon herra oli poissa.

3. kohta

AHTI

Väinämöinen!

VÄINÄMÖINEN

Henkiin herännyt?

Palannut kotiin Tuonen mailta?
Ja äidin kiihkeä kamppailu
saattoi kukistaa yön ja kuoleman?!
Mutta nyt ei ole aikaa rupattelun,
usvan läpi soi huutoja,
miekkojen kolinaa ja kavioiden kalsketta,
tulkaa, älkäämme vitkastelko enää.

4. kohta

VÄINÄMÖINEN

Kuka siellä?

SOTURIT

Lyökää heidät!

ILMARINEN

Seis! He ovat veljiä!

VÄINÄMÖINEN

Ilmarinen, oletteko tulleet hulluiksi?

LUONNOTAR

Ack min son! Knappt är du räddad,
knappt sliten från Tuonis rike,
innan du åter störtar mig i plågende oro,
än en gång ger dig ut i kamp och fara!

Kom, så ger vi oss av till hemmets strand,
redan länge har gården saknat en man,
i skogsranden anfaller björnar
dina vackra boskapshjordar.

På åkern frodas ogräs;
bland drängar frodas håglöshet,
och alla band har lösts upp,
då herrn i huset är borta.

Scen 3

AHTI
Väinämöinen!

VÄINÄMÖINEN
Vaknat till liv?
Återvänt hem från Tuonis rike?
Lyckades moderns brinnande kamp
betvinga både natt och död?!
Men nu är inte tid att tala,
genom dimman hör jag rop,
svärdskrammel och klappande hovar,
kom alltså, låt oss inte dröja här.

Scen 4

VÄINÄMÖINEN
Vem där?

KRIGARE
Slå ner dem!

ILMARINEN
Stopp! De är bröder!

VÄINÄMÖINEN
Ilmarinen, är du från vettet?

LUONNOTAR

Oh, my son! Barely are you safe,
barely retrieved from the realm of Tuoni,
when you already thrust me back into
torturous anxiety, you immediately launch
yourself into battle and danger!

Oh come, let us return to our home shores,
our homestead has long been without a man,
bears attack your beautiful cattle
at the edge of the forest.

Weeds grow amongst the fields,
indifference breeds amongst the workers,
and all ties have become loose,
with the master of the house gone.

Scene 3

AHTI
Väinämöinen!

VÄINÄMÖINEN
Restored to life?
Returned home from the realm of Tuoni?
And a mother's fierce battle
truly conquered night and death?!
But there is no time for idle talk now,
through the mist, I can hear cries, I hear a
clashing of swords and a thundering of
hooves, come, let us not linger any longer.

Scene 4

VÄINÄMÖINEN
Who is there?

WARRIORS
Slay them!

ILMARINEN
Stop! They are our brothers!

VÄINÄMÖINEN
Ilmarinen, have you gone insane?

ILMARINEN

Habt ihr die Hexe gesehen?
Den Sampo suchen wir!
Hier ward er hergeführt!

ACHTI

Sagt, was geschah?

WÄINÄMÖINEN

Sampo an Tuoni's Tür?
Nimmermehr drang Glück hierher,
hier rang im allertiefsten Schmerz
dem Tode seine Beute los,
ein himmelstürmend Mutterherz,
den Sohn aus Mana's Schoß.

CHOR DER KNECHTE

Sprich! Sprich! Sprich, was geschah?

ACHTI

Louchi's Tücke war's,
die mich bezwang,
bis die Mutter mich Mana entrang!

ILMARINEN

Das tat die Arge
die Sampo entwandt,
der durch der himmlischen Hülfe erstand!

CHOR DER KNECHTE

Rache, ha Rache! Genossen,
der frevelnden Hand,
Rache
dem treulosen Pochjaland!
Rache! Rache!

ENSEMBLE

LUONNOTAR

Soll ich den Einzigen wieder verlieren?
Kaum gewährt ihn der Himmel zurück!

ACHTI

Soll ich mit dir ziehn?
Dem Kampf entfliehn?
Es ist der Kampf um Kalewa's Glück!

ILMARINEN

Oletteko nähneet noidan?
Etsimme Sampo!
Yö kaappasi sen mukaansa!

AHTI

Kertokaa, mitä tapahtui!

VÄINÄMÖINEN

Sampo Tuonen ovella?
Enää koskaan ei onni riennä tänne!
Täällä kamppaili syvimmässä tuskassa
kuoleman saaliin vapaaksi
taivaanmyrskyinen äidinsydän
pojan Manan sylistä.

SOTURIT

Puhu, mitä tapahtui?

AHTI

Louhen juoni, se minut kukisti,
kunnes äiti kamppaili minut
vapaaksi Manalta.

ILMARINEN

Sen teki tuo pahalainen,
joka kaappasi Sammon,
joka taivaallisella avulla synnyttiin!

SOTURIT

Kosto, niin, kosto, toverit,
rikolliselle kädelle!
Kosto, niin, kosto
kavalalle Pohjan maalle!
Kosto! Kosto!

ENSEMBLE

LUONNOTAR

Pitääkö minun jälleen menettää ainoani?
Tuskin oli taivas palauttanut hänet minulle.

AHTI

Pitäisikö minun lähteä kanssasi?
Paeta taistelusta?
Se on taistelu Kalevan onnesta.

ILMARINEN

Har ni sett häxan?
Vi letar efter Sampo!
Kidnappad av natten!

AHTI

Berätta vad som hände!

VÄINÄMÖINEN

Sampo vid Tuonis portar?
Aldrig mer kommer lyckan hit!
I djupaste smärta slets
dödens byte loss just här,
ett himlastormande modershjärta
slet sin son ur dödens famn.

KRIGARE

Tala, vad hände?

AHTI

Louhis lömskhet, hon slog mig,
tills mor min stred för att
befria mig från döden.

ILMARINEN

Det var den onda,
som kapade Sampo,
som uppstod med hjälp från himmelen!

KRIGARE

Låt oss hämnas, kamrater,
den brottsliga handen!
Låt oss hämnas
det otrogna Pohjas land!
Hämnd! Hämnd!

ENSEMBLE

LUONNOTAR

Måste jag åter förlora min ende?
Knappt har himlen gett mig honom tillbaka.

AHTI

Borde jag ge mig av med dig?
Fly striden?
Det är kampen om Kalevas lycka.

ILMARINEN

Have you seen the witch?
We are searching for the Sampo!
The night has seized it from us!

AHTI

Tell us what happened!

VÄINÄMÖINEN

The Sampo at Tuoni's doorstep?
Never again will happiness return here!
Here, in the deepest anguish,
a mother's heart with heavenly storms
wrenched the captive free of death,
her son away from the arms of Mana.

WARRIORS

Speak, what happened?

AHTI

Louhi's conspiracy vanquished me,
until my mother fought
me free from Mana.

ILMARINEN

These were the doings of that devil
who stole the Sampo, which was created
through heavenly assistance!

WARRIORS

Revenge, yes, revenge, comrades,
to the nefarious hand!
Revenge, yes, revenge
to the treacherous land of Pohjola!
Revenge! Revenge!

ENSEMBLE

LUONNOTAR

Must I lose my only child again?
Barely have the heavens returned him to me.

AHTI

Would I have to leave with you?
Run away from the battle?
It is a battle over Kalevala's happiness.

KNECHTE

Willst du es wehren?
Kann er's in Ehren?
Es ist der Kampf um Kalewa's Glück!

WÄINÄMÖINEN, ILMARINEN

& KNECHTE

Bleibt in Louchi's Händen das Glück!
Kehrt unser keiner zur Heimat zurück!

LUONNOTAR

Zieht ihr allein! Doch du,
den der Himmel neu mir geschenkt!
O, bleibe bei mir!

CHOR

So soll ich/er fern dem
Schlachtgetümmel weilen,
während wir kämpfen hier?
Nimmermehr! Locke ihn nicht!
Höre sie nicht! Bleibe hier!

ACHTI

O, Mutter! Nein, nein, nein!
Nicht kann ich mit dir entflieh'n!

LUONNOTAR

Mit der Mutter fühl't Erbarmen!

CHOR

Ist's nicht die Heimat, die Alle gebar?

LUONNOTAR

Reißt ihn nicht aus der Mutter Armen,
der aufs Neu' er gegeben war!

CHOR

Nimmer fehle Lemminkäinen
in Kalewala's Kriegerschaar!

LUONNOTAR

O! Könn't ich doch die Rune finden,
die ihn vor allen, allen Streichen feiht!
O könn't ich das Gebet gründen,
das eurem Schwert den Sieg verleiht!

SOTILAAT

Haluatko suojautua siltä?
Voiko hän säilyttää kunniansa?
Se on taistelu Kalevan onnesta.

WÄINÄMÖINEN, ILMARINEN

& SOTILAAT

Jos onni jää Louhen käsiin,
meistä kukaan ei palaa kotiseudulle.

LUONNOTAR

Lähtekää te vain, mutta sinä,
jonka taivas lahjoitti minulle uudestaan,
oi, jää luokseni!

MUUT

Pitäisikö minun/hänen paeta pois
taistelun melskeestä,
kun he/me taistelevat/taistelemme täällä?
Ei koskaan! Älä houkuttele häntä!
Älä kuuntele häntä, jää tähän!

AHTI

Oi, äiti! Ei, ei, ei,
en voi paeta kanssasi!

LUONNOTAR

Armahtakaa äitiä!

MUUT

Eikö kotiseutu synnyttänytkin meidät kaikki?

LUONNOTAR

Älkää riistäkö onnettomalta äidiltä sitä,
joka annettiin jo hänelle takaisin.

MUUT

Koskaan älköön Lemminkäinen puuttuko
Kalevan sotajoukosta!

LUONNOTAR

Oh, voisimpa löytää runon,
joka varjelee teitä kaikilta juonilta!
Oh, saisimpa selville rukouksen,
joka toisi miekallenne voiton!

KRIGARE

Vill du värja dig mot den?
Kan han behålla sin ära?
Det är kampen om Kalevas lycka.

*VÄINÄMÖINEN, ILMARINEN
& KRIGARE*

Om lyckan stannar i Louhis händer,
återvänder ingen av oss till hemmet.

LUONNOTAR

Ge er av bara,
men du som himmelen gav mig åter,
stanna hos mig!

DE ANDRA

Borde jag/han fly
från stridens tumult,
saknas medan de/vi strider här?
Nej, aldrig! Locka honom inte!
Lyssna inte på henne, stanna här!

AHTI

Ack mor, nej, nej, nej!
Jag kan inte fly med dig.

LUONNOTAR

Förbarma er över modern!

DE ANDRA

Har inte hembygden fött oss alla?

LUONNOTAR

Beröva inte den olyckliga modern,
det hon precis återfunnit.

DE ANDRA

Aldrig må Lemminkäinen saknas
i Kalevas här!

LUONNOTAR

Ack kunde jag finna några runor
som skyddar er för all lömskhet!
Ack kunde jag finna en bön
som skänker era svärd segern!

WARRIORS

Do you wish to protect yourself?
Can he retain his honour?
It is a battle over Kalevala's happiness.

*VÄINÄMÖINEN, ILMARINEN
& WARRIORS*

If happiness remains in the hands of Louhi,
none of us shall return home.

LUONNOTAR

You all may go, but you,
who the heavens bestowed upon me again,
oh, stay with me!

OTHERS

Should I/he escape
the turmoils of battle,
when he/we stay/s behind fighting?
Never! Do not tempt him!
Do not listen to her, remain here!

AHTI

Oh, mother! No, no, no,
I cannot escape with you!

LUONNOTAR

Have mercy on a mother!

OTHERS

Did not our homeland give birth to us all?

LUONNOTAR

Do not steal from a wretched mother
the one who was already returned to her.

OTHERS

May Lemminkäinen never be absent
from Kalevala's war troops!

LUONNOTAR

Oh, if only I could find a rune
that would protect you from every evil plot!
Oh, if only I could discover a prayer
that would bring victory for your sword!

CHOR

Soll einst in Kalewala künden
des Sängers Lied für alle Zeit!
Die Helden, die den Sampo finden,
und Achti's Name fehlt in diesem Streit!

ACHTI

Mutter, höre mich!
Sieh, ich beschwöre dich
bei den Himmlischen – lasse mich frei!

WÄINÄMÖINEN, ILMARINEN

& KNECHTE

Keine Gewalten können ihn halten:
für Kalewa kämpft er!

LUONNOTAR (allein)

Es sei! Mein Sohn! Mein Glück!

ALLE

Schau vom hohen Himmel hernieder!
Vater Ukko's gewährenden Blick!
Send' ihnen Sieg! Führe sie wie der glücklich
in uns're Heimat zurück!

Schwört es, Brüder, Kalewa's Söhne,
Tod sei Pochja's Hütten gebracht!
Sampo erringen unsere Klängen
für Kalewala's Ruhm und Macht!
Gürtet dein Schwert, schärfet den Pfeil!
Schwört es Brüder, Fehde der Nacht!

MUUT

Kerrottaisiinko joskus Kalevalassa
laulajan ikaikaista laulua sankareista,
jotka löysivät sammon,
ja Ahdin nimi puuttuisi tästä taistelusta?!

AHTI

Äiti, kuule minua!
Katso, minä pyydän
taivaiden tähden – anna minun mennä!

WÄINÄMÖINEN, ILMARINEN

& SOTILAAT

Mikään mahti ei voi pidätellä häntä,
hän taistelee Kalevalan puolesta!

LUONNOTAR (yksin)

Olkoon niin! Poikani! Onneni!

KAIKKI

Luo taivaista tänne alas,
isä Ukko, varjeleva katseesi!
Anna heille/meille voitto ja johda heidät/
meidät jälleen onnellisesti kotiseudullemme!

Vannokaa, veljet, Kalevan pojat,
kuolema tulkoon Pohjan tuville!
Sammon voittavat meille miekkamme,
Kalevalalle kunniaa ja valtaa –
vyöttäkää miekka! Jännittäkää jousi!
Vannokaa, veljet, kamppailkaa yötä vastaan!

DE ANDRA

Om man i Kalevala
sjunger en evig sång om de hjältar
som hittade Sampo,
inte skall väl Ahti saknas i denna strid?!

AHTI

O hör mig, moder!
Se hur jag ber dig
vid alla himlar – låt mig gå!

*VÄINÄMÖINEN, ILMARINEN
& KRIGARE*

Ingen makt kan stoppa honom,
han strider för Kalevala!

LUONNOTAR (ensam)

Så må det ske!

ALLA

Blicka ner från din höga himmel,
fader Ukko med din skyddande blick!
Skänk dem/oss segern och led dem/oss
åter lyckligen till hembygden!

Svär ni bröder, Kalevas söner,
låt döden nå Pohjas stugor!
Sampo ska vinnas med våra svärd,
heder och makt åt Kalevala.
Spänn fast svärdet! Spänn bågen!
Svär bröder, strid mot natten!

OTHERS

Will an eternal song
about the heroes who found the Sampo
ever be told in Kalevala,
if Ahti's name was absent from this battle?!

AHTI

Mother, hear me!
Behold, I beg you for the sake of the heavens,
let me go!

*VÄINÄMÖINEN, ILMARINEN
& WARRIORS*

No force can hold him behind,
he will fight for Kalevala!

LUONNOTAR (alone)

So be it! My son! My happiness!

EVERYONE

From the heavens above,
Ukko our father, cast down your protecting
glance! Give them/us victory and lead them/
us safely back to our homeland once again!

Swear, brothers, sons of Kalevala,
that death may arrive in Pohja's homes!
The Sampo will be won back through our
swords, Kalevala will receive glory and power.
Gird your swords! Draw your bows!
Swear, brothers, battle against the night!

IV. Akt (Der Kampf um's Glück)

1. Szene

LOUCHI

Hei! Trefflich mahlt der neue Sampo,
wird das Glück nach Pochja bringen
und zu mancher guten Arbeit
noch manch guten Freier zwingen!
Wolltest ja mit ihm entflieh'n!
Nun liegt er in Bergesnacht,
Zauberkreise ließ ich ziehen,
gute Riegel halten Wacht!
Und du selbst, mein schönes Täubchen,
sollst die Freiheit nicht erblicken
ehe nicht die Sklavenketten
alle Kalewainen drücken!

2. Szene

ZAUBERER

Kehr heim in den Hof,
denn der Herr ist zurück,
schon ziehn sie das Schiff auf den Strand!

LOUCHI

Willkommenen Kunde,
dich nehm ich zum Glück!
Nun sind sie in unsren Hand!

ZAUBERER

Und vom Berge naht Kaleva,
so Held als Knecht,
um Sampo von Rache entbrannt!

LOUCHI

Ha! Nicht ruhen will ich,
bis das verhaßte Geschlecht zu Mana!
zu Mana! hinabgesandt!
Tod der übermüt'gen Sippe!
dem ganzen stolzen Troß!
Es verschlinge Rutja's Klippe
heut Kalewa's letzten Sproß!

IV Näytös (Kamppailu onnesta)

1. kohta

LOUHI

Hei! Mukavastipa jauhaa uusi Sampo,
tuo Pohjolaan onnea
ja muiden hyvien töitten lisäksi houkuttelee
myös hyviä kosijoita.
Halusitkin karata hänen kanssaan!
Nyt hän makaa vuoren yössä,
vedin noitapiirit,
hyvät salvat pitävät vahtia!
Ja sinä, kaunis kyyhkyseni,
et saa nähdä vapautta
ennen kuin orjankahleet
painavat jokaista kalevaista.

2. kohta

TIETÄJÄ

Palaa kotitilalle,
sillä herrasi on palannut,
jo kiskotaan laivaa rantaan!

LOUHI

Tervetullut uutinen,
otan sinut ilolla vastaan,
nyt he ovat käsissäme!

TIETÄJÄ

Ja vuorelta lähestyy Kaleva,
niin sankari kuin soturikin,
Sammon takia, kosta leiskuen!

LOUHI

Hah, en lepää, ennen kuin
tuo vihattu sukukunta
on lähetetty Manalle!
Kuolema intomieliselle suvulle!
Kuolema koko ylpeälle kulkueelle!
Nielköön Rutjan kivinen ansa
tänään Kalevan viimeisenkin vesan!

Akt IV (Striden om lyckan)

Scen 1

LOUHI

Förträffligt mal den nya Sampo,
för med sig lycka till Pohjola
för med sig gott arbete
och lockar goda friare.
Så du hade tänkt rymma med honom!
Nu ligger han i bergets natt,
jag lät rita trollcirklar
och goda regler håller vakt!
Och du, min vackra duva,
skall inte skåda friheten,
förrän varenda man från Kaleva
är slagen i bojor.

Scen 2

DEN VISE

Återvänd till hemgården,
ty herrn har återvänt,
skeppen dras redan upp på stranden!

LOUHI

En välkommen nyhet,
jag gläds och tar emot dig,
nu har vi dem i våra händer!

DEN VISE

Och från berget närmar sig Kaleva,
hjältar och krigare,
brinnande av hämnd för Sampo!

LOUHI

Ha, jag vilar ej, förrän jag sänt
hela detta hatade
släkte till dödsriket!
Död åt det övermodiga anhanget!
Död åt hela det stolta följet!
Må Rutjas steniga fälla
sluka även de sista av Kalevas söner!

Act IV (Battle for happiness)

Scene 1

LOUHI

Lo, how merrily grinds the new Sampo,
bringing happiness to Pohjola,
and besides all its good deeds,
it lures in good suitors as well.
You wanted to elope with him!
Now he languishes in the night of the moun-
tain, I drew magic circles around him,
solid latches are keeping guard over him!
And you, my beautiful dove,
will not see freedom until
heavy slave shackles are weighing down
every single person in Kalevala.

Scene 2

SAGE

Return to your homestead,
for your master has returned,
they are pulling his ship ashore!

LOUHI

These are welcome tidings,
I greet you with gladness,
they are in our grasp now!

SAGE

And from the mountain, Kaleva is approa-
ching, heroes and warriors alike,
because of the Sampo, flaming with revenge!

LOUHI

Ha! I shall not rest
until that abhorred clan
has been banished to Mana!
Death to that fervent race!
Death to the entire arrogant procession!
May the stony trap of Rutja swallow the
Kaleva people to their last offspring!

Hiisi! Hiisi!
Verderbe ihre Rotten,
die Pochjola verspotten!
Geb', Mächt'ger, sie in meine Hand,
sie seien heut, dir geweiht!
Mana zugesandt!
Mit Zauberrunen habt das Herz
meines Kinds ihr bestrickt!
Den Allverderber habt
dem mächtigen Tod ihr entrückt!
Und Mana, selbst Mana
lieh euch die bleiche Hand!
Nein! Nein! Den Sieg sollt ihr mir zahlen,
seid alle mir verfallen!
Als Opferblut von Pochja's Strand,
daß unserm Land Glück erstand,
Mana zugesandt!
O Hiisi, mäch't'ger, höre!
Verderben ich beschwöre
Allen der Tod und Verderben
und der Sieg, ha! für Pochjola
und Fluch für Kalewa!

ISMO

Ah! Mutter! Mutter! Ah!
Ah, ich vergeh' in Not und Weh!

(Finnische Volksmelodie)
Wollt' ich Frühlingsblumen pflücken
wollte Hochzeitskränze winden,
mich als Braut zu schmücken!
Ach vorbei mein Traum!

Wollte such, ihr grünen Schatten,
all mein Herzensglück verkünden,
wollte in dem dunkeln Dickicht
den Geliebten finden.
Ach vorbei mein Traum!

Ach, nur eins bit' ich vom Schicksal,
trifft den Freund die Todeswunde,
wenn vom Licht der Teure scheidet,
sei auch meine Todesstunde!
Seine letzten Worte werden klingen
über Berg und Rain: du!

Hiisi, Hiisi!
Turmele ne joukot,
jotka Pohjolaa pilkkaavat!
Anna, mahtava, heidät käsiini.
Olkoot he tänään sinulle vihityt!
Manalle lähetetyt!
Taikarunoillanne te olette lapseni sydämen
ottaneet omaksenne,
kaikenturmelijan olette mahtavalle
kuolemalle sysänneet!
Ja Mana – itse Mana
ojensi teille kalpean kätensä!
Ei, ei! Sen voiton maksatte minulle,
päädytte minun armoillen!
Uhriverenä Pohjan rannalta,
jotta maallemme tulisi onni,
Manalle lähetetty.
Oi Hiisi, mahtava, kuule!
Tuhoa vannon,
tuhoa heille kaikille, tuhoa,
ja voittoa, niin, Pohjolalle!
Ja kirousta Kalevalle!

ISMO

Ah! Äiti! Äiti,
ah, minä kuolen hädässä ja tuskassa!

(suomalainen kansanlaulu)
Kun lähdin ulos metsään halusin poimia
kevät kukkia, halusin solmia hääseppeleitä,
koristaa itseni morsiameksi!
Ah, ohi on uneni!

Halusin myös teille, te vihreät varjot,
kaiken kertoa sydämen onneni,
halusin synkstä tiheiköstä
löytää rakkaan.
Ah, ohi on uneni!

Ah, vain yhtä pyysin kohtalolta:
jos ystävääni osuu kuolonhaava,
jos kallis kaikkoaa valosta,
olkoon se minunkin kuolonhetkeni!
Hänen viimeiset sanansa soivat
yli vuorten ja rinteiden: Sinä!

Hiisi, Hiisi!
 Förgör de trupper
 som gör narr av Pohjola!
 Mäktige, led dem i min hand
 och i dag må de helgas dig
 och sändas till dödsriket!
 Med trollrunor har ni stulit
 mitt barns hjärta,
 allfördärvaren berövades er
 av den mäktiga döden!
 Och döden själv
 har räckt er sin bleka hand!
 Nej nej! Den segern betalar ni mig,
 alla tillfaller ni mig!
 Som offerblod vid Pohjas strand,
 så vårt land nås av lyckan,
 som sänts till dödsriket.
 O hör mig, mäktige Hiisi!
 Jag svär att förgöra,
 jag svär att förgöra dem alla
 och segern ska tillfalla Pohjola!
 Förbannad vare Kalevala!

ISMO
 Mor, ack mor,
 jag dör i nöd och plågor!

(finsk folksvisa)
 Då jag gick ut i skogen ville jag plocka vår-
 blommor, jag ville binda bröllopskransar,
 smycka mig till brud!
 Ack, drömmen är förbi!

Ni gröna skuggor, också för er
 ville jag förkunna mitt hjärtas lycka,
 i den dunkla snårskogen ville
 jag finna den älskade.
 Ack, drömmen är förbi!

Av ödet ber jag endast om detta:
 såras min älskade till döds,
 om han lämnar detta ljus,
 må det vara även min dödsstund!
 Hans sista ord ska klinga
 över berg och dalar: Du!

Hiisi, Hiisi!
 Demolish those troops
 that scorn Pohjola!
 Lead them, oh mighty one, into my hands.
 May they be wedded to you today
 – sent to Mana!
 With your magic runes, you have seized
 my daughter's heart,
 you have pushed the all-destroyer to the
 mighty death,
 and Mana – Mana himself
 has held out his pale hand to you!
 No, no! You must pay me for this victory,
 you will be at my mercy!
 Sent to Mana
 as a blood sacrifice from Pohjola,
 so that our land would receive happiness.
 Oh, mighty Hiisi, hear me!
 I pledge destruction,
 destruction for them all,
 destruction, and victory, yes, for Pohjola!
 And curses on Kalevala!

Ismo
 Ah! Mother! Mother, ah, I will die
 of my anguish and my pain!

(Finnish folk song)
 As I went out to the forest, I wished to pick
 spring flowers, I wished to make wedding
 garlands, to adorn myself as a bride!
 Ah, my dream is over!

I also wished, you green shadows,
 to tell you all about my heart's happiness,
 I wished to find my beloved
 in the dark thicket.
 Ah, my dream is over!

Ah, I only asked for one thing from destiny:
 if my friend is struck with a lethal wound,
 if he, precious, vanishes from the light,
 may that be the hour of my death as well!
 His last words will ring
 above mountains and hills: You!

O du, und sonst auf Erden nichts als du!
Du bist mein! Du bist ja mein!

ILMARINEN
Sie ist's! Sie ist hier!

3. Szene

ILMARINEN
Ismo! Ismo, zu mir!

ENSEMBLE

WÄINÄMÖINEN, ACHTI
Wo? Wo? In Ketten!

ISMO
Wie bald auch ihr!
Nichts kann euch retten!

ILMARINEN
Vertraue mir!

ISMO
O fort, nur fort!
Gleich sind sie hier!

ACHTI
Auf, folget mir!

CHOR DER KNECHTE
Auf! Brüder zum Kampf
für Kalewa's Ehr' und Ruhm!
Auf, Brüder, es gilt,
den Sampo zu retten!
Erbrecht die Tür! Stellt Wachen aus!
Auf, auf, ans Werk!
Nur voran, wir folgen dir!

WÄINÄMÖINEN
Hier liegt Sampo!

ILMARINEN & ISMO
Du bist bei mir, bei mir!
Was kann uns schrecken?

Oi, sinä! Eikä maailmassa ketään muuta kuin
sinä! Olethan minun!

ILMARINEN
Se on hän! Hän on täällä!

3. kohtaus

ILMARINEN
Ismo! Ismo! Tule luokseni!

ENSEMBLE

WÄINÄMÖINEN, AHTI
Missä? Missä? Kahleissa?

ISMO
Kuten tekin pian!
Kukaan ei voi teitä pelastaa.

ILMARINEN
Luota minuun!

ISMO
Oi, paetkaa, paetkaa vain!
Kohta he ovat täällä.

AHTI
Ylös, seuratkaa minua!

SOTURIT
Eteenpäin, veljet, taisteluun
Kalevalan kunnian ja maineen puolesta!
Eteenpäin, kyse on Sammon pelastamisesta,
eteenpäin, me seuraamme sinua!
Murtakaa ovi, asettakaa vartijat!
Eteenpäin, toimeen!
Eteenpäin, seuraamme sinua.

WÄINÄMÖINEN
Täällä on Sampo!

ILMARINEN & ISMO
Olet luonani!
Mikä voi meitä kauhistaa!

O du! Och på jorden
ingen annan än du! Du är min!

ILMARINEN
Det är hon! Hon är här!

Scen 3

ILMARINEN
Ismo! Ismo! Kom till mig!

ENSEMBLE

VÄINÄMÖINEN, AHTI
Var? Var? I bojor?

ISMO
Såsom snart även ni!
Inget kan rädda er!

ILMARINEN
Lita på mig!

ISMO
O ge er iväg!
Snart är de här!

AHTI
Upp, följ mig!

KRIGARE
Framåt bröder, ut i strid,
för Kalevalas heder och ära!
Framåt bröder, nu gäller det
att rädda Sampo!
Bryt upp dörren, ställ ut vakter!
Till verket nu!
Framåt bröder, vi följer dig!

VÄINÄMÖINEN
Här är Sampo!

ILMARINEN & ISMO
Du är hos mig!
Vad kan väl skrämna oss!

Oh, you! And no-one else in the world
but you! Will you be mine!

ILMARINEN
It is her! She is here!

Scene 3

ILMARINEN
Ismo! Ismo! Come to me!

ENSEMBLE

VÄINÄMÖINEN, AHTI
Where? Where? Shackled?

ISMO
Like you will soon be!
No-one can save you.

ILMARINEN
Trust me!

ISMO
Oh, escape, just escape!
Soon they will be here.

AHTI
Up, follow me!

WARRIORS
Onwards, brothers, to the battle
for Kalevala's honour and reputation!
Onwards, it is a matter of rescuing the
Sampo, onwards, we shall follow you!
Break the door, set out the guards!
Onwards, action!
Onwards, we shall follow you.

VÄINÄMÖINEN
Sampo is here!

ILMARINEN & ISMO
You are with me!
What could frighten us now!

WÄINÄMÖINEN

Soll uns Pochja's Zauber necken?
Komm, Gefährtin, her zu mir,
sollst mir heut' die Geister wecken,
öffnen diese Zaubertür!

Sampo, weißt, wer dich geschaffen;
jeder schmiedet eigen Glück!
Dieb und Neider kann's nicht raffén,
nur verscherzt kehrt's nicht zurück!
Glück kann nicht beim Unrecht bleiben,
Wohlstand nicht im Verbrecherhaus,
aus des Diebes Händen treiben
es die Unsichtbaren aus!
Ihr, der Rächer finstre Heere,
steiget aus der Tiefe Schoß!
Brecht diese Zauberverwehre,
reißt den Raub aus diesem Räuberschloß!

CHOR

Nun ans Werk! Auf, voran! Dringet ein!
Suchet nach des Sampo Schein!
Immer dringet weiter vor!

ISMO

Ilmar! Ilmar! Schütz den Geliebten,
schütz die Helden, allmächtiges Geschick,
führ' sie zurück,
daß nicht die Schlingen Hiisi's
des Mächtigen es mögen vollbringen,
und der Erbarmungslosen Zauber
die teuren Helden bezwingen,
wenn sie der Hölle Gewalten
umtosen,
Trug und Lüge vom Wege sie locken!

Jetzt vielleicht unter gleitenden Fuß
züngelt der Natter Todesgruß und
macht in den Adern das Blut ihnen stocken.
Weh, wenn die höllischen Liste sie blenden,
daß sie das Schwert gegen
die eignen Gefährten wenden!
Unversehrt ist noch kein Sterblicher
entstiegen dieser unheilschwangeren Klufft!

WÄINÄMÖINEN

Kiusaisiko meitä Pohjan taiait?
Tule, ystäväni, tänne luokseni!
Sinun pitää tänään herättää henget,
avata tämä ihmeovi.

Sampo, tiedä, kuka sinut on luonut,
jokainen on oman onnensa seppä,
varas ja kadehtija ei voi sitä rohmuta,
viekkauudella se ei palaa takaisin.
Onni ei voi jäädä vääryyden luo,
hyvinvointi rikollisen taloon,
varkaan käsistä karkottaa
sen näkymättömät pois.
Te, kostajien synkkä joukko,
nouskaa syvyyksien sylistä,
murtakaa tämä taikaeste,
riistäkää saalis ryövärin linnasta!

SOTURIT

Käykää toimeen, eteenpäin, käykää sisään!
Etsikää Sammon hohdetta!
Työntykää aina eteenpäin!

ISMO

Ilmar! Ilmar! – Oi varjele rakastettua,
suojele sankareita, kaikkivaltias kohtalo!
Johdata heidät takaisin,
niin etteivät ansat Hiiden,
tuon mahtavan, sitä saa toteuttaa,
eivätkä tuon säälimättömän
taiait kukista uskollisia sankareita,
kun helvetin voimat pauhaavat
heidän ympärillään,
petos ja valhe houkuttelevat heitä pois tieltä!

Ehkä juuri nyt lipsuvan jalan alla
lipoo kyiden kuolemantervehdys
ja saa veren suonissa hyytymään!
Voi, jospa helvetilliset juonet sokaisevat
heidät niin että miekka kääntyy
omaa kumppania vastaan!
Vahingoittumatta ei kukaan kuolevainen
vielä ole laskeutunut tuohon tuhoatuottavaan
luolaan,

VÄINÄMÖINEN

Skulle Pohjolas trollkonster knäcka oss?
Kom min vän, kom hit till mig!
I dag ska du väcka andarna,
och öppna denna förtrollade port.

Sampo, du vet vem som skapat dig,
var och en är sin lyckas smed,
tjuveri och avundsjuka kan inte ta den,
med list kommer den inte tillbaka.
Lyckan kan inte stanna där orätt är,
välstånd ej i förbrytarens hus,
i tjuvens händer förgås
dess osynliga krafter.
Ni dystra, hämnens här!
Stig fram ur djupet!
Bryt denna förtrollning,
slit bytet ur rövarens borg!

KRIGARE

Till verket, träng in!
Leta efter Sampos sken!
Träng längre in!

ISMO

Ilmar! Ilmar! O skydda min älskade,
skydda hjältarna, allsmäktiga öde!
Led dem tillbaka,
och låt inte Hiisi,
den mäktiges, fällor fånga dem,
låt ej den obarmhärtiges trolldom
betvinga de trogna hjältarna,
då helvetets krafter
dånar omkring dem,
svek och lögn lockar dem bort från vägen!

Kanske just nu under glidande fot,
slingrar sig giftormar
som får blodet att stelna i ådrorna!
O må de inte bländas av helvetets list,
så svärdet dras
mot egen kamrat.
Oskadd har ingen dödlig ännu besökt
denna fördärbringande klyfta!

VÄINÄMÖINEN

Can Pohjola's spells bother us now?
Come, my friends, here with me!
Today, you must awaken the spirits,
open this enchanted door.

Sampo, know who has created you,
man is the maker of his own happiness,
it cannot be stolen by a thief or an envier,
it will not return by shrewdness.
Happiness cannot live with injustice,
or prosperity at the enemy's house,
it will be seized by invisible powers
from a thief's hands.
You, the gloomy cohort of avengers,
rise up from the embrace of the depths,
break this magic talisman,
steal the treasure from the robber's castle!

WARRIORS

Step into action, onwards, enter!
Search for the glow of the Sampo!
Forever forwards!

ISMO

Ilmar! Ilmar! Oh, protect my beloved,
guard these heroes, oh almighty destiny!
Lead them back,
so that the mighty Hiisi's traps
shall not stop them,
and that the spells of that remorseless one
shall not destroy these faithful heroes,
when the forces of hell rage around them,
when deceit and lies tempt them away from
the path!

Perhaps just this moment, under a slipping
foot, slithers a viper's deadly greeting
and makes their blood grow cold!
Oh, what if hellish plots confuse them
so that they turn their swords
against their own mates.
No-one has ever descended into that
destructive cave without getting harmed!

Wo sie in scheußlichem Knäuel liegen,
die Grausigen aus Tuoni's Gruft!
Werden sie siegen?
Wenn sie erliegen?
Ilmar! Ilmar!

Mich faßt das Grauen,
ich kann nicht denken, kann nicht beten!
Werd' ich sie jemals wieder schau'n?

Ha! Trügt mich das Ohr?
Sie nah'n! Sie nah'n!
Dank euch, ihr Götter! Die Helden treten
siegreich aus der Hölle Tor! Ah!

ENSEMBLE

ILMARINEN & ISMO

Du bist nun mein!
Nichts raubt dich wieder! / Dich hab ich wieder!
Komm und ruhe an meiner Brust! / Laß
mich ruh'n an deiner Brust!

WÄINÄMÖINEN & ACHTI

Heill Kalewala, Heill Sampo entrissen
wir Pochjola!

CHOR

Heil, Kalewala! Gesprengt sind nun die Bande,
die den Sampo in Pochjola hier bannten.
Heil, Kalewala! Heil seinen tapfern Helden!
Gerettet haben sie das teure Vaterland!

ILMARINEN & ISMO

Nun komm / Mit dir komm ich zum Heimats-
strand nach Kalewala's Fluren hin!
Denn nach dem neuen Heimatslande mit dir,
Geliebte/Geliebter steht mein Sinn!

WÄINÄMÖINEN, ACHTI, KNECHTE

Preis dem Segen spendenden Sampo,
Kalewala's Schutz und Macht!
Seinem Glück uns strahlenden Lichte
weihet nun auf ewig nun wohl
Pochja's finstre Nacht!

missä he kauhistavana möykkynä makaavat,
nuo kammotukset Tuonen hautakammioista!
Voittavtko he?!
Jospa he jäävät kiinni!
Ilmar! Ilmar!

Minut valtaa pelko,
en osaa ajatella, en osaa rukoilla,
kunpa näkisin sinut jälleen!

Pettääkö korvani?
He lähestyvät! He lähestyvät!
Kiitos jumalille! Sankarit astuvat voitokkaina
helvetin portista! Ah!

ENSEMBLE

ILMARINEN & ISMO

Sinä olet nyt minun, mikään ei enää ryöstä
sinua/ luonani,
minulla on taas sinut; tule, lepää rinnallani /
anna minun levätä rinnallasi,

WÄINÄMÖINEN & AHTI

Terve, Kalevala, ryöstetty on takaisin
Sampo, Pohjan onni ja ilo.

SOTURIT

Terve, Kalevala! Lyöty on joukkio,
joka sai Sammon Pohjan valtoihin.
Terve, Kalevala! Terve sankareilleen,
jotka pelastivat isänmaan!

ILMARINEN & ISMO

Nyt tule kanssani/Seuraan sinua kotiran-
noille, Kalevalan kankaille,
sillä kalliiseen isänmaahani/uuteen kotimaa-
hani kanssasi, rakkaani, suuntaa mieleni.

WÄINÄMÖINEN, AHTI, SOTURIT

Ylistäkää siunausta antavaa Sampoa,
Kalevalan turvaa ja voimaa!
Sen onnesta meille säteilevä valo
hävittää ikuisesti Pohjan,
synkän yön.

där ligga i ett vidrigt gytter
de otäcka i Tuonis grav.
Kommer de att segra?
Dukar de under?
Ilmar! Ilmar!

Jag grips av rädsla,
jag kan inte tänka, jag kan inte bedja,
ack om jag ändå såg dig igen!

Bedrar mitt öra mig?
Tacka gudarna!
Hjältarna träder segrande ut
ur helvetets port! Ah!

ENSEMBLE

ILMARINEN & ISMO

Nu är du min, ingen rövar längre bort dig /
jag är åter hos dig
kom, vila mot mitt bröst /
låt mig vila mot ditt bröst

VÄINÄMÖINEN & AHTI

Hell Kalevala, återbördad är Sampo,
Pohjas lycka och glädje.

KRIGARE

Hell Kalevala! Sönderslitna är banden,
som band Sampo till Pohjas makt.
Hell Kalevala! Leve dess hjältar,
som räddat fosterlandet!

ILMARINEN & ISMO

Kom med mig nu/Jag följer dig till hemmets
stränder, till Kalevalas ängar,
ty älskade, mot det dyra fosterlandet/nya
hemlandet önskar mitt sinne styra med dig.

VÄINÄMÖINEN, AHTI, KRIGARE

Prisa den välsignade Sampo,
Kalevalas skydd och kraft!
Dess lycka gnistrar i ljus
och Pohjolas natt viker undan
för evigt.

the cave where they lay as a terrifying cluster,
those dreadful creatures from Tuoni's burial
chamber. Will they win?!
What if they get caught!
Ilmar! Ilmar!

I am overcome by fear,
I cannot think, I cannot pray,
if only I could see you again!

Do my ears betray me?
They are approaching! They are approaching!
Thanks be to gods! The heroes walk through
the gates of hell victoriously! Ah!

ENSEMBLE

ILMARINEN & ISMO

You are mine now, nothing will
ever steal you away from me / with me,
I have you again; rest here at my breast /
let me rest at your breast,

VÄINÄMÖINEN & AHTI

Hail, Kalevala, we have stolen back the
Sampo, Pohjola's happiness and joy.

WARRIORS

Hail, Kalevala! We have defeated those
who claimed the Sampo under Pohjola's rule.
Hail, Kalevala! Hail to the heroes,
who saved our fatherland!

ILMARINEN & ISMO

Now come with me / I shall follow you back
to your home shores, to the land of Kalevala,
because my mind longs for my dear
fatherland / my new homeland with you,
my beloved.

VÄINÄMÖINEN, AHTI, WARRIORS

Praise the blessing-giving Sampo,
Kalevala's safeguard and strength!
The light that shines from its happiness
will eternally banish Pohja,
the dreary night of Pohjola.

ALLE

Ukko, wir flehen zu dir!
Heimwärts, Allvater, uns führ' aus
Pochja's finsterem Haag
in Kalewa's strahlenden Tag!

ILMARINEN

Komm, laß in deine Heimat dich führen,
sieh' ob unser Heim meinem Mädchen gefällt,
was uns Pochjola du mußtest verlieren,
das nun schulde ich dir, mein Weib!
Meine Welt!

4. Szene

CHOR DER KALEWAINEN

Zurück, und rüstet zum Kampfe die Reih'n,
die feindlichen Heere, sie brechen herein!

ENSEMBLE

LOUCHI

Auf, auf! Tötet diese Rotte,
die verderbend zu uns drang!
Auf, auf! Mordet Liebe und Gesang!

CHOR DER POCHJA-KRIEGER

Hie! Pochjola! Schlagt sie nieder!

CHOR DER KALEWAINEN

Hie! Kalewala! Schließet die Glieder!

WÄINÄMÖINEN, ILMARINEN, ACHTI

Fehde der Nacht und Finsterniß!
Sieg dem Tag! Dem Licht! Kalewa!

CHOR DER KALEWAINEN

Gebt Raum zum Kampf! Hie!
Schlagt sie nieder!

CHOR DER POCHJA-KRIEGER

Ah! Welch ein Glanz!
Sampo strahlt verderbend Licht!

KAIKKI

Ukko, me rukoilemme sinua:
kotiinpäin johdata, kaiken isä,
meidät Pohjan synkästä viidasta
Kalevalan loistavaan päivään!

ILMARINEN

Tule, anna minun johdattaa sinut kotiseudul-
lesi, Katso, miellyttääkö kotimme tyttöäni,
ja mitä Pohjolassa sinun on menetettävä,
olen sinulle velkaa, sinulle vaimoni,
sinä, maailmani!

4. kohta

KALEVAISTEN KUORO

Takaisin! Ja kootkaa joukot taisteluun!
Vihollisjoukot! Ne murtautuvat sisään!

ENSEMBLE

LOUHI

Eteenpäin, tappakaa tuo joukkio,
joka tuhoten tunkeutui luoksemme!
Murhatkaa rakkaus ja laulu!

POHJOLAN KUORO

Iske, Pohjola! Lyökää heidät!

KALEVAISTEN KUORO

Iske, Kalevala! Torjukaa!

WÄINÄMÖINEN, ILMARINEN, AHTI

Lyökää yö ja hämäryys!
Voitto päivälle! Valolle! Kalevalle!

KALEVAISTEN KUORO

Tilaa taistelulle! Iske, Kaleva!
Älkää horjuko!

POHJOLAN KUORO

Ah! Mikä loisto!
Sampo hohtaa tuhoten valoa!

ALLA

Ukko, vi ber dig:
fader, led oss nu hemåt,
från det instängda, dunkla Pohjola
mot Kalevalas strålande dag!

ILMARINEN

Kom låt mig föra dig mot din hembygd.
Låt oss se om mitt hem faller min flicka i
smaken, det du förlorat då du lämnat Pohjola
är jag dig skyldig, du min hustru,
min värld!

Scen 4

KALEVALAKÖREN

Tillbaka! Samla hären till strid!
Fiendens trupper bryter sig in!

ENSEMBLE

LOUHI

Framåt, döda dessa uslingar
som trängt sig in hos oss!
Mörda kärleken och sången!

POHJOLAKÖREN

Framåt, Pohjola! Slå ned dem!

KALEVALAKÖREN

Framåt, Kalevala! Håll leden!

VÄINÄMÖINEN, ILMARINEN, AHTI

Vik hädan natt och dunkel!
Må dagen segra! Ljuset! Kalevala!

KALEVALAKÖREN

Rum för kampen! Framåt, Kalevala!
Vackla inte!

POHJOLAKÖREN

Vilken glans!
Sampo strålar av ett förgörande ljus!

EVERYONE

Ukko, we beseech you:
guide us homeward, father of everything,
us from the gloomy woods of Pohja
to the glorious daylight of Kalevala!

ILMARINEN

Come, let me lead you to my homeland
See if our home pleases my girl,
and what you must lose when leaving
Pohjola, I owe you, you my wife,
you, my world!

Scene 4

KALEVALA CHORUS

Return! And gather the troops for battle!
Enemy troops! They are breaking in!

ENSEMBLE

LOUHI

Onwards, kill that group,
who invaded us with destruction!
Murder their love and their singing!

POHJOLA CHORUS

Strike, Pohjola! Slay them!

KALEVALA CHORUS

Strike, Kalevala! Fight back!

VÄINÄMÖINEN, ILMARINEN, AHTI

Slay the night and the twilight!
Victory to the day! To the light! To Kalevala!

KALEVALA CHORUS

Make room for battle! Strike, Kalevala!
Do not stumble!

POHJOLA CHORUS

Ah! What brilliance!
Sampo radiates with destructive light!

LOUCHI

Weh! Das Glück ist uns entrissen,
Sampo streitet wider Pochja!

VÄINÄMÖINEN

Schwebe Schlaf herab auf Pochja!
Ja auf Pochja!
Bannet Träume aller Sinnen, aller Sinnen.
In die eis'ge Nacht von Turja!
Ja in Turja!
Bis die Heimat wir gewinnen, uns gewinnen.

CHOR DER KALEWAINEN

Allvater höre unser Flehen!

ISMO, ACHTI, ILMARINEN,
VÄINÄMÖINEN

Ukko uns höre!

CHOR DER KALEWAINEN

Führ' uns im Glück nach Suomis Strande!

ISMO, ACHTI, ILMARINEN,
VÄINÄMÖINEN

Ukko uns höre!

CHOR DER KALEWAINEN

Segen gewähr aus Himmels Höhen!

ISMO, ACHTI, ILMARINEN,
VÄINÄMÖINEN

Ukko uns höre!

CHOR DER KALEWAINEN

Immer dem Kalewainen Lande!

ISMO, ACHTI, ILMARINEN,
VÄINÄMÖINEN

Ukko uns höre!

LOUHI

Onnetonta! Onni on meiltä riistetty,
Sampo taistelee Pohjolaa vastaan!

VÄINÄMÖINEN

Laskeudu uni tänne Pohjaan! Niin, Pohjaan!
Lumotkaa unilla kaikkien mieli –
kaikkien mieli!
Turjan jäiseen yöhön!
Niin, Turjan!
Kunnes saavutamme kotiseudun – voitamme!

KALEVAISTEN KUORO

Kaiken isä, kuule rukouksemme!

SOLISTIT

Ukko meitä kuulכון!

KUORO

Johda meidät onnellisesti Suomen rannoille!

SOLISTIT

Ukko meitä kuulכון!

KALEVAISTEN KUORO

Siunausta suokoon ylinen taivas!

SOLISTIT

Ukko meitä kuulכון!

KUORO

Ikuisesti kalevaisten maalle!

SOLISTIT

Ukko meitä kuulכון!

Suomennos: Timo Virtanen

LOUHI

Ack o ve! Lyckan har berövats oss,
Sampo strider mot Pohjola!

VÄINÄMÖINEN

Låt sömnen sänka sig över Pohja! Ja, över
Pohja! Låt drömmen inta alla sinnen,
alla sinnen!
Ut i Turjas isande natt!
Ja, Turja!
Tills vi når hembygden, och segrar!

KALEVALAKÖREN

Allfader, hör vår bön!

SOLISTER

Ukko, hör oss!

KÖREN

Led oss tryggt till Finlands stränder!

SOLISTER

Ukko, hör oss!

KALEVALAKÖREN

Lov och pris till himlarna!

SOLISTER

Ukko, hör oss!

KÖREN

För evigt till Kalevalas land!

SOLISTER

Ukko, hör oss!

LOUHI

What misery! Happiness has been stolen from
us, the Sampo is fighting against Pohjola!

VÄINÄMÖINEN

Sleep, descend here in Pohja! Yes, in Pohja!
Enchant every mind with dreams –
every mind!
In Turja's icy night!
Yes, in Turja!
Until we reach our homeland – until we win!

KALEVALA CHORUS

Father of everything, hear our prayer!

SOLOISTS

May Ukko hear us!

CHORUS

Guide us safely to the shores of Finland!

SOLOISTS

May Ukko hear us!

KALEVALA CHORUS

May the heavens above give us their blessing!

SOLOISTS

May Ukko hear us!

CHORUS

To the Kalevala land in eternity!

SOLOISTS

May Ukko hear us!

Översättning: Tove Djupsjöbacka

Translation: Hanna-Mari Latham

DIE KALEWAINEN IN POCHJOLA

työryhmä | arbetsgrupp | Arbeitsgruppe | work group

CREATIVE TEAM

Kapellimesteri	Leif Segerstam
Apulaiskapellimestari	Ruut Kiski
Ohjaaja	Tiina Puumalainen
Lavastaja	Teppo Järvinen
Koreografi	Osku Heiskanen
Valosuunnittelija	Teemu Nurmelin
Puvustaja	Pirjo Liiri-Majava
Maskeeraaja	Minna Pilvinen

SOLISTIT

Wäinämöinen	Petri Lindroos
Ilmarinen	Tommi Hakala
Ahti Lemminkäinen	Christian Juslin
Luonnotar	Anna Danik
Louchi	Johanna Rusanen-Kartano
Ismo	Kaisa Ranta
Zauberer	Petter Andersson

COVERIT

Ilmarinen	Samuli Takkula
Ahti Lemminkäinen	Antti Tolvanen
Louchi	Annukka Kuivisto

Näyttämöavustaja   Petri Aulin

Korrepetiittori   Maarja Plink
Ohjausassistentti ja   Ville Hymylä
musiikkijärjestäjä

Ompelijat   Sirkka Kemppi
Pukijat   Päivi Raappana
Maskeeraajat   Jere Vainio
    Minna Pilvinen
    Anna Kulju
Mask.harjoittelijat   Sanna Forslund
    Milana Keskkikastari
    Oona Parovuori
    Dalfia Francisco Batista

Tekstittäjä
Näyttämömiehet

Susanna Lehtonen
Veikko Viitamaa (näytt.mestari)
Petri Leivonen
Riku Suvitie
Keijo Hurskanen
Joel Sjöström
Eero Ermala
Taina Möysä
Antton Kainulainen

Tuottaja
Tuotantoasisstentti

Mirva Koivukangas
Tuula Musakka

BRIGHT TEAM

Tekninen johto
Ääni

Kalle Miinala
Kalle Miinala
Timo Liski
Mikko Kreivilä
Jaakko Savela

Valo

Jonne Haavisto
Timo Ollila
Henri Sareskivi
Antti Niitemaa
Anders Näsman

Video

Mikko Nieminen
Tuomas Kaitainen
Risto Lehikoinen

LOGOMO

Tapahtumajohtaja

Janne Auvinen

TURUN MUSIIKKIJUHLAT

Toiminnanjohtaja

Liisa Ketomäki

TURUN FILHARMONINEN ORKESTERI

Intendentti
Apulaisintendentti

Emilie Gardberg
Niina Helander

CHORUS CATHEDRALIS ABOENSIS

Puheenjohtaja
Taiteellinen johtaja
Intendentti

Lauri Koittola
Märt Krell
Aki Rantanen

Esityksissä käytetty
nuottieditio

Suomen musiikkiperintö -hanke
(toimittanut Jani Kyllönen, Jari Eskola,
Timo Virtanen)

OHJELMAKIRJA

Toimittaja	Elke Albrecht
Cover	Pauliina Vesterinen / Pauhaus oy
Design	Elke Albrecht & Miia Huttu / Omituinen Design

Kaikki julkaisun artikkelit on kirjoitettu tätä ohjelmakirjaa varten.

Kuvat	Jani Kyllönen (s. 107) Stefan Leitner-Sidl (s. 153) Pirjo Liiri-Majava (s. 40, 44, 56, 86, 114, 120, 142, 148) Sakari Majantie (s. 154) Seilo Ristimäki (s. 46, 118, 160, 171) Saara Salmi (s. 156) Dietmar Scholz (s. 155) Sibelius-museo (s. 10, 72, 136) Suomalainen Kirjallisuuden Seura (s. 28, 29, 104) Turun maakunta-arkisto (s. 96) Turun museokeskus (s. 34)
-------	--

Paino:	Forssa Print, 2017
--------	--------------------

TURUN FILHARMONINEN ORKESTERI

MUUSIKKOLUETTELO

I VIULU

Juha-Pekka Vikman, 1. konserttimestari
Sachiko Uchida 2. konserttimestari
Maija Kontunen-Snellman *
Kerim Gribajcevic
Lauri Haapanen
Marjaana Holva
Jonni Hämäläinen
Vilma Monto-Mattila
Annika Pongracz
György Pongracz
Jaana Sippola
Katariina Taipale
Nobu Takizawa
Ian Taylor

II VIULU

Ilana Gothóni *
Juha Viljanen *
Susanna Suorttanen **
Linda Halme
Riitta Hammarberg
Christina Huurre
Pirjo Klemola
Qi Li
Riitta Liukkonen
Jukka-Pekka Olli
Petri Tulonen

ALTTOVIULU

Jasmine Beams, sooloaltisti
Ulla Perksalo *
Juhani Forsman **
Sauli Kulmala
Helinä Nissi
Elina Heikkinen
Déborah Mussafia
Ramona Wolin-Takala

SELLO

Roi Ruottinen, soolosellisti
Andreas Helling *
Katja Kolehmainen **
Eija Huhtala
Pauliina Haustein
Larimatti Punelpuro
Risto Vartiainen

KONTRABASSO

Mikko Multamäki *
Tomi Laitamäki **
Matti Kariluoto
Marko Mäki
Aleksi Ruonavaara

HUILU

Alexis Roman *
Anne Eirola **
Anu Honkanen

OBOE

Takuya Takashima *
Satu Ala **
Jun Saotome

KLARINETTI

Henna Jämsä *
Kristjan Parts **
Tapio Liukkonen

FAGOTTI

Jukka Pylkkänen *
Topias Kiiskinen **
Jarmo Korhonen

KÄYRÄTORVI

Tanja Nisonen *
Markku Kolehmainen **
Mikko Perälä **
Mervi Huttunen
Antti Nisula

ORKESTERIJÄRJESTÄJÄT

Ari Kankare
Hannu Suvanto
Jan Lamberg

TRUMPETTI

Vesa-Pekka Kopakkala *
Antti Rätty **
Juhani Listo
Jaakko Satomaa

PASUUNA

Anna-Liisa Lindberg *
Anna-Majja Laiho-Ihekweazu **
Harri Mäntynen

TUUBA

Nicolas Indermühle *

PATARUMMUT

Ari-Pekka Mäenpää *
Ville Syrjäläinen **

LYÖMÄSOITTIMET

Tuomas Tainio *
Risto Pulkkinen **

HARPPU

Päivi Severeide *
Bengi Canatan

KALEWAISEN KUORO

SOPRAANOT

Dietrich-Lehtonen Maikki
Haataja Salla
Hammo Silja
Hanski Sirje
Hiilesvuo Katri
Juvonen Emilia
Lappalainen Minna
Lehtinen Tanja
Lähteenmäki Maiju
Pihlajamäki Milla
Polojärvi Sirkka
Raitakari Mea
Rantanen Aino
Saario Anna
Salomäenpää Katri
Schildt Mari
Sirkkiä Anna
Teittinen Heli
Tiitta Johanna
Tomasdottir Wilhelmina
Vilja Kaija-Leena

TENORIT

Ahonen Timo
Fager Lauri
Klavér Peter
Koittola Lauri
Mansikka Aarne
Nurkkala Kauko
Ranta Jaakko
Rantanen Aki
Saarela Pekka
Saarikivi Pekka
Satama Jorma
Suominen Ilkka
Tiitta Petri
de Vocht Maarten

ALTOT

Alanen Maiju
Alho Anu
Arvaja Marja
Asp Tuija
Hurme-Turakka Tuula
Järnstedt Terhi
Järvinen Saara
Kantoluoto Tuire
Kirstilä Varpuleena
Pietiäinen Tiina
Puikkonen-Agim Terttu
Raudaskoski Tuire
Saleva Kati
Salmi Aida
Selman Satu
Setälä Leena
Siirala Eriikka
Sipilä Ritva
Toivonen Arja

BASSOT

Ahtola Eelis
Hilke Mikko
Honkasalmi Hannu
Lehto Samuli
Leinonen Markku
Linko Timo
Lulli-Seppälä Markku
Orvasto Reima
Pekanheimo Ilkka
Salin Alexander
Toimi Heikki
Tuominen Jarno
Vilja Iiro
Vuorimies Timo